

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXIV

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Danes v Glasu:

3. STRAN:

Tudi kmečka žena na
porodniškem dopustu

8. STRAN:

Vozniško dovoljenje za
8000 šilingov

Loška devizna zveza

12. STRAN:

Obvestilo našim
izletnikom

V SREDISCU POZORNOSTI

Sila človekove ustvarjalnosti

Huda stiska je bila tedaj za naše borce in vsa naša narodno-ovobodilno borbo. Jeseni 1941 je tovariš Tito delavcem užičkih tovarn in delavnic naročil, naj s kreativnim delom in inovatorstvom, s svojo iznajdljivostjo ustvarjajo nova orožja in orodja za našo partizansko vojsko in tako doprinejejo k borbi za osvoboditev izpod okupatorja in domačih band. To je bilo 12. oktobra 1941. Prav ta dan so si jugoslovanski inovatorji izbrali za svoj dan.

Množična inventivna dejavnost in iznajditeljstvo ima torej svoje zametke že v prvih dneh borbe. Neverjetno plodna so bila tudi prva leta po vojni. Drobne racionalizacije, inovacije, ki so jih delavci znova in znova odkrivali in upeljavali v proizvodnjo, ki so jo zabeležili posebej na novo, toda na starih strojih.

Potem pa, kot bi nas dobro življenje zasitilo, polenilo. Le redki so se vedno razmišljali, kako izboljšati to in ono, kako poceniti, kako postaviti proizvodnjo. In če so se našli in kaj predlagali, ni bilo pravega poslušanja. Zakaj bi se dajali z novostmi, zakaj predelovali proizvodnjo, saj to zahteva toliko in toliko dodatnih stvari, novo organizacijo? Zakaj, če je pa vse tako lepo utečeno!? Inovatorji, ki niso prodri s svojimi predlogi. Potem pa še nagrajevanje! Morda ni bilo veliko, če bi ne bilo toliko neustojljivosti med delavci. Menda ni hujšega, kot če sodelavec dobi nekaj, kar je zasluženo s svojim razmišljanjem, iznajdljivostjo. Taki smo, žal. Naš delavci s svojim razmišljanjem, iznajdljivostjo prizadevali, da bi naša proizvodnja postajala bolj produktivna, k izboljšavam v proizvodnji. Vsek delavec bi bil lahko pri svojem stroju inovator. Nikoli ni bilo tako dokončno izpopolnjena, da bi ne bila lahko še boljše. Pa ne samo pri stroju, tudi pri organizaciji proizvodnje, tudi pri...
Morda današnji gospodarski trenutek ni nič manj težaven, kot je bil tisti v začetku naše narodnoosvobodilne borbe, ko je tovariš Tito spodbujal k inovacijam. Inovacije na slehernem delovnem mestu postajajo nujnost. Nabega gospodarstva ne bo rešilo stalno, brezglavo duganje cen, temveč boljše delo, večja produktivnost, večja proizvodnja. Tu pa bi prav inovatorstvo in racionalizacija lahko naredilo veliko. Morda največ.

D. Dolenc

Srečanje pionirjev gasilcev v Bohinjski Bistrici

Preprečujemo požare

Bohinjska Bistrica — Pod tem
se je v petek in soboto v
Bohinjski Bistrici odvijalo drugo
slovenskih pionirjev gasilcev.
Dejstvo je namreč, da številno
v naši republiki stalno na-
lani jih je bilo že blizu 1400
povzročili za 275 milijonov di-
narjev. To je kar 163 od-
stotkov več kot leto poprej, po
14 odstotkov več. Letos so
povzročili že 1413 požarov, ki so
za 513 milijonov dinarjev

Spodnje Idrije, domačini, učenci iz
Škocjana, Hrvatov ter Spodnjih
Pirnič. Med bivanjem pri gostoljub-
nih Bohinjcih so si ogledali še
okolico ter se pogovarjali o vzrokih
in posledicah gospodarskih požarov,
medtem ko so se mentorji posvetili
programu dela krožkov in pionirskih
društev Mladi gasilec.

Srečanje, ki je izredno dobro
uspelo, vedno večje število mladih v
vrstah 80.000-članskega gasilskega
zbornice Slovenije ter njihova priprav-
ljenost, da preprečujejo požare ter
prenašajo znanje na mlajše, so obet,
da se bo požarnovarnostna kultura
krepila in počasi vendarle prodrla v
zavest vseh ljudi.

H. Jelovčan

Na sobotnem kvizu so zmagali mladi gasilci iz Doba pri Domžalah, učenci domače osnovne šole Janez Mencinger pa so bili tretji. — Foto: H. J.

Jesenice, Kranj — Okrog dvesto Gorenjcev, nekdanjih izgnancev v Srbijo in njihovih svojcev, je v nedeljo zvečer s posebnim vlakom odpotovalo v Srbijo na srečanje z njihovimi starimi prijatelji, ki so jim v tistih težkih dneh, ko so jih nacisti nasilno odtrgali od svojih domov in poslali v neznano, nudili vse, kar so imeli. Pričakali so jih kot prijatelje, kot brate, čeprav so vedeli, da se bodo s tem hudo zamerili okupatorju. Marsikatero srbsko mesto in vas je prav zaradi tega gostoljublja pretrpela še hujše udarce. Zdaj bodo skupaj praznovali 40-letnico izgnanstva, 40-letnico vstaje in 20-letnico prvega vlaka bratstva in enotnosti. Vseh Slovencev, ki bodo letos z vlakom bratstva obiskali Srbijo, bo okrog 1.400. Poseben vlak bo namreč šel tudi s Stajerske, kjer je bilo izgnancev v Srbijo največ. Udeleženci vlaka bratstva in enotnosti bodo v Beogradu obiskali tudi hišo cvetja. (dd) Foto: M. Ajdovec

Konkretno v letnih planih

Predlog srednjeročnega plana Ljubljanske banke — združene banke za obdobje 1981—1985, ki so ga obravnavali in predlagali v sprejem na petkovi seji izvršilnega odbora Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske, je v skladu s stališči lanske problemske konference ZKS o gospodarjenju z denarjem. Iz njega se vidijo vse težave, s katerimi se srečuje gospodarstvo in celotna družba. Dovolj konkreten je v usmerjanju razvoja, konkretno opredeljuje vlaganja v proizvodnjo in politiko usmerjanja denarja, ki so jo sprejele vse temeljne banke, združene v Ljubljanski banki.

Možnosti vseh članic so dokaj enakopravne in imajo vse enake možnosti za pridobitev sredstev. Pogoj za pridobitev do uporabe denarja je vključevanje programa v prestrukturiranje gospodarstva. Če članice tega ne bodo izkoristile, se zna zgoditi, da se bo še tisto malo denarja, ki se ga bo zbralo za investicije, prelilo na področje drugih bank, znotraj združene banke. Z drugimi besedami povedano, denar bo dobil tisti, ki bo razvijal perspektiven proizvodni program, ne glede v kateri občini ali regiji.

Sredstva so skromna in je zato potrebno v vseh temeljnih organizacijah, v občinah in medobčinskih zbornicah za Gorenjsko ponovno proučiti vse razvojne programe in hkrati spodbuditi izdelavo kvalitet-

nih planov razvoja. Še večji zastoj kot premalo denarja, lahko pomeni slaba pripravljenost na investiranje.

Nasprotno omenjenemu planu pa je predlog srednjeročnega plana Temeljne banke Gorenjske, ki naj bi ga sprejeli na zboru banke, 5. novembra, dosti bolj načelen. Temu je tako, so poudarili predstavniku banke, ker so tudi plani članic presplošni, po drugi strani pa so se gospodarske razmere v letu dni toliko spremenile, da bo potrebno ponovno proučiti vse postavke, tako v srednjeročnih planih združenega dela kot planih družbenopolitičnih skupnosti. Tega pa se ne da narediti takoj. Zato je predlagano, naj bi predlog srednjeročnega plana članice sprejele, konkretne opredelitve glede usmerjanja in porabe denarja pa bodo zapisane v letnih planih. Že plan za leto 1982 mora biti tako pripravljen.

L. Bogataj

Pomurski sindikalisti na Gorenjskem

Kranj — Pretekli teden so bili na delovnem obisku na Gorenjskem predstavniki pomurskih sindikatov. V pogovoru z gorenjskimi sindikalnimi delavci so izmenjali izkušnje pri uresničevanju dogovorov druge sindikalne konference, ki so obsegale predvsem pregled uveljavljanja načrtovane delitve po rezultatih dela, pogovarjali pa so se tudi o pripravah na tretjo konferenco ZSS.

Delovni obisk je obsegal ogled treh večjih delovnih organizacij na Gorenjskem; LTH v Škofji Loki ter Save in Iskre v Kranju. Na obisku v LTH so sindikalni delavci skupaj pretresli možnosti za prenos programa proizvodnje hladilnih omar v Pomurje in ustanovitev nove temeljne organizacije v Ljutomeru. V Savi so ocenili neposredno vključitev delavcev v priprave na prihodnjo konferenco sindikatov, gostom pa so predstavili tudi sistem obveščanja delavcev s pisano besedo in preko sindikalnih skupin. Z delavci Iskre so se pogovarjali o delitvi dela v elektriki, o skupnem nastopu slovenskih proizvajalcev na domačem in tujem tržišču, razmišljali pa so še o možnostih razširitve Iskrinih proizvodnih programov v Pomurje.

D. Ž.

Zborovanje slovenskih geografov

Kranj — V četrtek, 15. oktobra, se bo pričelo v Kranju zborovanje slovenskih geografov. Med pripravo zborovanja so oblikovali raziskovalne teme, ki obravnavajo tako z naravno kot tudi družbenogeografskega vidika prostor ožje Gorenjske, politično upravno razdeljene na pet občin. Kljub majhnosti, saj meri le 2136 kv. km, vendarle predstavlja Gorenjska pomembno prometno geografsko prehodnost, ki sega v zgodovinsko preteklost in pridobiva na pomenu še posebno v novejšem času. Naravne danosti Gorenjske in njena povezanost ter prometnotranjinski pomen so v veliki meri prispevali k njenemu gospodarskemu razvoju in na oblikovanje kulturne pokrajine. Z 10,1 odstotnim deležem aktivnega prebivalstva Slovenije prispeva nekaj več kot 11 % k republiškememu družbenemu proizvodu. Kmetijstvo, ki je nekdanj tvorilo temelj gospodarske usmeritve Gorenjske, je v absolutnem smislu napredovalo, relativno pa nazadovano in dalo prednost industrializaciji, ki je pobrala presežke delovne sile. Z industrijo, ki si je prisvojila v glavnem prostor v samih mestnih območjih, se je sprožil proces urbanizacije, ki ni zajela le neposrednih mestnih območij, marveč tudi številna nekdanj povsem kmečka naselja. Kot spremljajoč pojav temu razvoju je sledil razvoj terciarnih dejavnosti. Še zlasti trgovina in gostinstvo se kaže na Gorenjskem kot sestavini njegove turistične opremljenosti, saj predstavlja turizem pomembno komponento v njegovi gospodarski zasnovanosti.

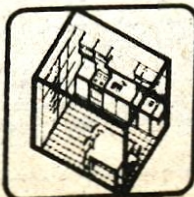
Vsi ti prepletajoči družbenoekonomski elementi zaslužijo proučevanje s posebno pozornostjo. Tako proučevanje pa mora izhajati iz vidika enotnosti Gorenjske, v kateri posamezni prirodni geografski tipi pokrajine tvorijo komplementarno sestvino njene celote in niso v soodvisnosti z njeno političnoteritorialno delitvijo. Že izpostavimo turizem kot ekonomski fenomen Gorenjske, se ta ne pojavlja le v eni ali dveh občinah, marveč je značilnost vse Gorenjske in ga je zato treba obvarovati v smislu regijsko zasnovane projekcije, ki se opira na prirodne danosti.

Na številna odprta vprašanja urejanja in izrabe Gorenjskega prostora naj bi dale odgovore geografske raziskave tega zborovanja, ki bodo objavljene v geografskem zborniku Gorenjske. Samo zborovanje seveda ne predstavlja zaključka, ampak bolj začetek temeljitih raziskav posameznih naravno geografskih in družbeno geografskih elementov, ki v medsebojni povezanosti ustvarjajo geografsko stvarnost Gorenjske.

V. Trilar

MOŠT UGODNEGA NAKUPA
OPREME ZA VAŠ DOM
TEKSTIL IN DEKORATIVA
RAZNA TEHNIKA
IZOLACIJSKI MATERIALI
PRODAJNA RAZSTAVA
PRIZNANIH LIKOVNIH
UMETNIKOV

14. sejem
stanovanjske opreme
kranj 16.-23.10.'81

VELIKA RAZSTAVA
GOB

BREZPLAČNE POKUŠNJE
VELIKA IZBIRA
GOBJIH
SPECIALITET
16., 20. in 22. 10.
ob 18. uri
predavanja o gobah

PO JUGOSLAVIJI

GENSCHER V LJUBLJANI

Zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec ter podkancler in minister za zunanje zadeve ZR Nemčije Hans Dietrich Genscher se bosta danes srečala v Ljubljani, kjer se bosta pogovarjala o nadaljnjem izboljševanju dvostranskih odnosov in najaktualnejših vprašanj s področja mednarodnih odnosov. Takoj po koncu pogovorov bosta šefa diplomacij Jugoslavije in ZR Nemčije odprla doslej najpomembnejšo zahodnonemško kulturno prireditve v naši državi »Dneve kulture ZR Nemčije«.

OPUŠČENA ZEMLJIŠČA

V Jugoslaviji je po zadnjih ocenah opuščenih in zaraščenih 726.000 ha kmetijskih površin, med njimi precej niiv, na katerih bi lahko rasla pšenica. Pravijo, da bi naša država na teh opuščenih površinah lahko pridelala skoraj četrtino več pšenice, kot jo pridelava danes. Tudi podatki o opuščenju kmetijske zemlje v Sloveniji ne razveseljujejo. Zdej, ki je poglavitni cilj vseh prizadevanj, da bi pridelali čimveč hrane doma, je v naši republiki neobdelanih 5000 hektarov njiv, 24.000 hektarov zemljišč v hribovskem svetu pa je prepuščeno travi.

DRUŽBENO VARSTVO V CIMOSU

Delegati občinskih skupščin v Kopru, Sežani in Buzetu so usklajeno sprejeli sklepe o odstavitvi direktorjev tozdov in delovne skupnosti skupnih služb v Cimosu, razpustitvi delavskih svetov in njihovih izvršilnih organov, omejitvi uresničevanja nekaterih samoupravnih pravic in začasnemu omejitvi izplačevanja sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev. Delegati koprške skupščine pa so sprejeli podobne ukrepe za delovno organizacijo Cimos s tem, da so začasnega organa upravljanja vojka Cops, ki so ga imenovali za v. d. direktorja Cimos je lani, na lastno željo in ker je izpolnil zadolžitve, razrešili. Na vsa vodilna mesta, so imenovaličasne organe, začasni organ upravljanja pa so imenovali Borisa Bernetiča, predsednika občinske skupščine Sežana.

DRAŽJI BENCIN IN SLADKOR

Naftne derivate in sladkor od sobote prodajajo po dražjih cenah. Tako se je motorni bencin podražil za 2,5 dinarja pri litru, kar pomeni, da je liter 86-oktanski bencin po 26,50 dinarja, super pa 28,50 dinarja. Cena dizelskega goriva se je zvišala za 2 dinarja in sicer stane 24 dinarjev. Kurilno olje se je podražilo za 3,6 odstotka in je njegova nova cena 14,40 za liter. Mazut pa se je podražil za 4,3 odstotka in sedaj stane 8,5 dinarja. Cene naftnih derivatov so se povečale zaradi velikih izgub rafinerij.

Sladkor se je podražil za 4,5 dinarja. Ta podražitev je nastala zaradi veliko višjih cen sladkorne pese.

Zaradi teh podražitev se je rast cen še skoraj povsem približala dogovorjeni zgornji meji porasta letošnjih cen, ki znaša 32 odstotkov. To pomeni, da se letos ne bi smela nobena cena več zvišati.

OB DNEVU METALURGOV

Dan metalurgov, 10. oktober, so slovesno praznovali v Ei Niš, kjer so odprli spominski kompleks posvečen tovarišu Titu. Ima obliko štafete, ki so jo mladi podarili Titu za 88. rojstni dan. V središču so odkrili doprni kip tovariša Tita, delo akademskega kiparja Mirosljuba Kostića.

GLAS

Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin - Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj - Glavni urednik Igor Slavac - V. d. odgovorni urednik Jozef Košnjek - Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humar, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Zlebir - Fotoreporter Franc Perdan - Tehnični urednik Marija Ajdovec - Oblikovalci: Lojze Erjavec, Tomaž Gruden, Slavko Hain in Igor Kokalj - List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. - Stavak TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moša Pijade 1 - Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 - Telefoni: n.c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komercialna propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341 - Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Pozornost evidentiranju in programu dela

Na seji občinske konference ZKS so ocenili delovanje delegatskega sistema in pri tem opozorili, da se še vedno ponavljajo nekatere napake - Priprave na programskovolilne konference OO ZKS potekajo po programu

Škofja Loka - Evidentiranje kandidatov za sekretarje OO ZKS, člani sekretariata in člani občinske konference ZKS je v večini osnovnih organizacij sklenjeno, so poudarili na četrtkovi seji občinske konference ZKS. Le v Alpini, kjer zaradi združitve dveh temeljnih organizacij reorganizirajo tudi osnovne organizacije ZK, ter v Alplesu, kjer so tudi pred reorganizacijo osnovne organizacije ZK, evidentiranja še niso sklenili.

Med problemi, s katerimi se srečujejo v pripravah na programskovolilne konference OO ZKS, je treba omeniti, da nekateri člani odklanjajo funkcije v organizaciji, po drugi strani pa so v osnovnih organizacijah evidentirali za sekretarje ali za nosilce drugih funkcij tiste člane, ki so že sedaj preobremenjeni z delom. Ponekod so predvideli za sekretarja člana, ki je hkrati že predsednik izvršilnega odbora osnovne organizacije sindikata. Ti dve funkciji sta nezdružljivi in zato bodo potrebne spremembe. Najtežje pa je v majhnih osnovnih organizacijah, ki imajo le tri do pet članov. Tu si praktično lahko funkcije izmenjujejo.

Na programskovolilnih konferencah osnovnih organizacij, ki bodo potekale od 15. do 15. oktobra, bodo med drugim tudi ocenili, kako se osnovna organizacija ZK vključuje

v reševanje problematike v okolju, kjer deluje - v krajevni skupnosti ali temeljni organizaciji, predvsem pa morajo oceniti, kako se komunisti vključujejo v bitko za stabilizacijo. Nadalje je treba pregledati, kako ZK deluje pri spodbujanju razvoja samoupravljanja in delegatskega sistema.

Programsko-volilne konference OO ZKS bodo sklenjene sredi novembra, februarja pa bo občinska programskovolilna konferenca ZKS

Na konferenci so spregovorili tudi o delovanju delegatskega sistema v občini, s posebnim poudarkom na delovanju družbenopolitičnega zbora in delegatov občinske konference ZKS. Težave pri uveljavljanju delegatskega sistema so enake že nekaj časa, predvsem nezainteresiranost in včasih tudi naveličanost delegatov in s tem nesklepčnost. Zato bo potrebno v pripravah na spomladanske volitve nameniti veliko več pozornosti evidentiranju, po drugi strani pa poskrbeti za primerna gradiva, boljše obrazložitve in predvsem variantne predloge, da bodo delegati imeli o čem odločati. Tudi programi dela tako občinske kot skupščin SIS bi morali biti bolj pestri.

L. Bogataj

Usposabljanje invalidov se obrestuje

Delovne organizacije, ki se branijo zaposlovati in usposabljati invalide, so prepričane o tehtnih ekonomskih razlogih, ki jih od tega odvrta. Strokovnjaki skupnosti za zaposlovanje pa o njihovi ozki ekonomski računici menijo, da je tudi kratkovidna. Vsak človek, četudi bo le še pet let delovno sposoben, utegne v teh letih izdatno povrniti investicijo, ki je bila namenjena za usposobitev.

Kranj - Dandanašnji delovni proces ima za posledico vse več invalidov. Kljub sodobni organizaciji dela, tehnični in tehnološki izpopoljenosti ter varnostnim ukrepom še ni povsod tistih pogojev dela, ki bi nastajanje invalidnosti izključevali.

O tem pričajo tudi številke iz dveh večjih kranjskih delovnih organizacij, Planike in Konfekcije Triglav, saj ima prva pri 1600 zaposlenih 101 invalida, slednja pa beleži kar 41 odstotkov invalidov.

Delavca, ki je zaradi invalidnosti manj sposoben opravljati svoje prejšnje delo, je seveda najenostavnejše upokojiti in s tem rešiti skrb njegaj in delovno organizacijo. Usposabljanje in ponovna zaposlitev delavca, ki mu najprej ocenijo preostale delovne sposobnosti, potem pa mu morajo najti tem sposobnostim najustreznejše delovno mesto, sta namreč precej draga. Kar pet starih milijonov terja posamezni delavec z zmanjšano delovno sposobnostjo, ko mu določijo novo delovno mesto, ga morda še prilagodijo naravi njegove invalidnosti ter mu ponudijo strokovno mentorsko pomoč za 6-mesečno delovno usposabljanje. Breme je seveda na delovni organizaciji, kajti niti v Kranju niti na Gorenjskem ni institucije, ki bi se s tem ukvarjala, po drugi strani pa je usposabljanje tudi odgovornost, ki jo delovna

organizacija sprejme za delavca, ki je v njenem delovnem procesu postal invalid. V Kranju se s tem ukvarja le šest delovnih organizacij. Da preostale še niso storile odločilnega koraka, je mogoče kriva tudi stiska, ki se pojavlja pri strokovnih službah. Že za Kranj bi namreč potrebovali popolno strokovno ekipo, ki bi spremljala izvajanje nalog na področju delovne usposabljanja, ne pa le dveh preobremenjenih strokovnjakov, ki jih za vso Gorenjsko premore skupnost za zaposlovanje.

Ali se pri današnjih poostrenih gospodarskih razmerah, pri skromnih možnostih delovnih organizacij na eni in strokovnih služb na drugi strani, splošna invalida zaposliti in ga usposobiti, bržkone najbolj prepričljivo govori izkušnje. Lanska prezaopisitev invalidov iz Mladega rodu, ko so le minimalno število delavcev upokojili, ostale pa z dovoljivo prezaopisili, je že eden od dokazov v prid zaposlovanju. Z dovoljstvo, ki ga čutijo zaposleni invalidi, ker so še sposobni ustvarjati in prispevati k skupnemu premoženju, pa je s humanega stališča vredno vsaj toliko kot prejšnja skrb in stroški. Z dovoljen delavec je produktiven, s tem pa sposoben vračati družbi in združenemu delu tisto, kar sta žrtvovala za njegovo zadovoljstvo.

D. Žlebir

DOGOVORI IN SREČANJA

Kmalu otvoritev drsališča -

Poslovni prireditveni center Gorenjski sejem Kranj je minuli teden obvestil predsedstvo občinske konference socialistične zveze Kranj, da bo predvidoma konec tega oziroma začetku prihodnjega meseca odprta nova poslovna prireditvena hala v Savskem logu. Čeprav je bilo zaradi zahtevnosti gradnje nekaj težav, bo Kranj tako še letos dobil umetno drsališče oziroma prostor za najrazličnejše prireditve. Predsedstvo se je strinjalo, da je še pred otvoritvijo treba urediti vse potrebno, da bo nova hala resnično odprta najširšemu krogu občanov in predvsem mladini. Zato se bodo še posebej pogovorili glede cene vstopnic na drsališče.

Priprave na volitve - Včeraj (ponedeljek) se je na 99. redni seji sestel komite občinske konference zveze komunistov Kranj. Najprej so razpravljali o uresničevanju sklepov v zvezi z reorganizacijo strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti v občini, nato pa so spregovorili o nalogah osnovnih organizacij zveze komunistov v pripravah na volitve v prihodnjem letu. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o medsebojnih odnosih v Iskrini temeljni organizaciji združenega dela Nabavna organizacija.

NAŠ SOGOVORNIK

Franc ŽUMER

Na Planini pred referendumom

V krajevni skupnosti Planina v Kranju bodo kraji oktobra odločali o razdelitvi sedanje v tri nove krajevne skupnosti

V krajevni skupnosti Planina v Kranju živi že več kot 100 ljudi, ko pa bo zgrajeno še naselje Planina II, bo število že nekaj tisoč višja. Tako obsejna krajevna skupnost pa je postal preogromen sistem, ki ga je težko voditi tako, da bi volivci krajanov lahko sodelovali pri načrtovanju in uresničevanju razvoja in reševanju problematike, ki v zvezi s tem nastaja. Zato se je že pred nekaj leti rodila zamisel, da bi sedanjo krajevno skupnost razdelili na več manjših. Deloma je bilo to že uresničeno pred dobrima dvema letoma, ko so se odcepile Črta in ustanovile svojo krajevno skupnost, ki sedaj zelo dobro dela.

»Na našem terenu imamo praktično tri tipe naselja: stari del, ki srečuje s popolnoma drugačno problematiko kot drugi del, ki je nov, vendar so se ljudje že zživeli, ta pa je spet drugačna od problematike s katerimi se srečujejo kraji, ki se pravkar vseljujejo v stanovanja na Planini II. Zato tudi predloga, kako razdeliti krajevno skupnost, ni bilo težko narediti,« pripoveduje predsednik sveta krajevne skupnosti Planina Franc Žumer. »Nastale naj bi krajevne skupnosti: Planina in Bratov Smuk. Prvi dve imata krajevni imeni, zadnja pa bi bila poimenovana po partizanih domačinih. Eden od bratov je bil v Okrogelski jami, drugi pa je bil tam ujet in bil mesec dni krog ustrelen v Begunjah. Krajevna skupnost Huje zajema stari del Planina osrednji del, KS Bratov Smuk Planino II.«

Kako bo s prostori za delo novih krajevnih skupnosti? »Prostor je že sedaj problem, vendar bo strokovna služba za vse krajevne skupnosti ostala v sedanjih prostorih. Sicer pa smo predvideli, da ima vsaka nova krajevna skupnost šolo in vrtnice, kjer bodo lažje širši sestanki ali zbori krajanov ter se bo odvijala druga dejavnost. Sicer pa bo v novih krajevni skupnostih več poudarka na volonterijski dejavnosti in ne bomo zaposlovali novih moči.«

Kaj pa nova vodstva? Kadrovanje? Je zajet dovolj širok krog ljudi, da bo možen izbor najbolj aktivnih, ki bodo zagon delu novih krajevni skupnosti?

»Temu vprašanju smo posvetili največ pozornosti. Evidentiramo smo okoli 700 krajanov in več kot 250 se jih je že izjavilo, v katero organo oziroma na katerem področju želijo delati. Zelo dober je njihov hišni svetov, ki so se res potrudili in predlagali najboljše možnosti. Prepričan sem, da se za dejavnost novih KS ni treba bati. To potrjuje krajevna skupnost Čirče, ki je v teh letih, kar samostojna, že veliko naredila.«

Kraji bodo o predlogu za razdelitev krajevne skupnosti Planina na tri manjše odločali v nedeljo, 25. oktobra. Volivci bodo na običajnih mestih.

L. Bogataj

Predložili poročilo o obveznosti

Kranj - Po razpravi na izvršnem svetu občinske skupščine in v predsedstvu občinske konference socialistične zveze so na zadnji seji krajske občinske skupščine zavrnili poročilo o uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu. Vsi nosilci uveljavljanja teh odnosov morajo najprej predložiti poročila o izpolnjevanju obveznosti.

Program uveljavljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu v občini je bil sprejet na seji vseh zborov občinske skupščine aprila 1979. Časa za nosilce obveznosti je bilo dovolj, so menili v razpravi na sredini seji skupščine. Izkazalo pa se je, da je le samoupravna stanovanjska skupnost ocenila svoj program. Tako je celotno gradivo nepopolno. Med drugim recimo ni obdelana celotna problematika

izgradnje stanovanjske skupnosti Planini; ni podatkov o oblikovanju enote za vzdrževanje stanovanjskih hiš pri samoupravni stanovanjski skupnosti ter o uresničevanju dogovora o oblikovanju cen v stanovanjski izgradnji.

Ze predhodne razprave zavrnitev poročila na seji skupščine v sredo je po odločitvi vzbudila »presenečenje« med nosilci. Zgodilo se je, da se delegati skupščine in sestave niso zadovoljili z njegovim poročilom. Po drugi strani prav zavrnitev opozarja na odgovornost pri razreševanju sebojnih družbenoekonomskih odnosov na vseh ravneh in na Rok za ponovno obravnavo sicer veliko krajši, vendar pa veliko manj razlogov za najtežje izgovore.

Otepanje funkcij

Trzin - V trziški občini se že nekaj mesecev pripravljajo na nove volitve. Težav ni malo, najhujše pa, kot kaže, šele prihajajo. Kje dobiti toliko ljudi, ki ne bodo delegati le na papirju, katere še posebej izdvojitvi za vodilne funkcije, najsibo v delegatskem ali družbenopolitičnem sistemu?

Ljudje se namreč te vrste zupanja vse bolj branijo. Ugotovitev ni izrečena na pamet. Spomnimo se le, koliko težav so imeli pred kratkim z izbiro mladi. Lista novega predsedstva je bila še nekako sestavljena, zataknilo pa se je pri kandidatu za predsednika občinske konference. Od nekaj manj kot dvajsetih ne seznamu se še teden dni pred programsko-volilno sejo nihče ni mogel odločiti. Kot da bi se celo »najboljši med najboljšimi« bali zahtevnih nalog in odgovornosti, in to kolektivnemu delu navkljub.

Nekaj podobnega bi se utegnilo zgoditi v partijski organizaciji poleti so v osnovnih skupnostih zveze komunistov dobili obvestilo, na katere naj bi med drugim vpisali tudi predloge kandidatov za občinsko vodstvo. Ni jih bilo za najmanj za sekretarja ali predsednika občinske konference.

Kako torej priti do kandidatur, če jih »baza« ne predlaga? Drugi strani pa se hujuje, če se nastane v ozkem občinskem svetu? Očitki, da se v komiteju leta in leta pojavljajo isti kandidati, res niso povsem iz trte vode, vendar kolobarjenju še ne gre konec, dokler komunisti sami ne bodo stvari postavili na prave noge. Ne le komunisti, tudi drugi družbenopolitični in samoupravnih teles.

Kajti z ugotovitvijo, da so usposobljenih in zagnanih ljudi za odgovorne funkcije ni, se ne smeli opravičevati ali celo poudariti. Če pa se še res branijo, najbrž treba vprašati, zakaj? H. Jelovčan

Največ presejata Jelovica in Šešir

Prav tako težave zaradi preskrbe ovirajo normalen potek proizvodnje, bo škofjeloško gospodarstvo predvidoma presejalo izvoza na konvertibilno področje - Jelovica bo sedemkrat presejla plan, Šešir pa računa na podvojitve iztržka

Škofja Loka - Preskrba z reprodromaterialom in surovinami postaja vedno bolj problem poslovanja precejšnje števila delovnih organizacij. V škofjeloški občini proizvodnja najer ne stoji, vendar marsikje delajo po planu, temveč tiste, za katere imajo surovine in delovne dele. Tako je v Iskri Retež, kjer imajo največ težav s koope- V Gorenjski predilnici pri- trenutno belila in bomba- vendar zastojev ni. V Alplesu nekaterih lepil.

Prav tako težave zaradi pomanjka reprodromateriala prizadenejo ker jim primanjkujejo prav- ki so nujno potrebni v- Tako že v- polletju niso izpolnili plana- zadrževalnikov, ki so- izvozni izdelek in najbrž- tudi sedaj ne bodo- nadoknaditi, ker se preskrba- pridajo izboljšala. Proizvodnja

sicer ne stoji, ker delajo tiste izdelke, za katere material imajo.

V Iskri Železniki, kjer je bila preskrba skoraj vse leto kritična pa so trenutno z reprodromateriali preskrbljeni in proizvodnja normalno teče. Nekaj težav zaradi slabe preskrbe so imeli tudi v Alpini, kjer pa se pojavlja tudi problem manjše prodaje. Zaradi večanja življenjskih stroškov ljudje bolj varčujejo pri obutvi.

Kljub temu, da ima večina večjih izvoznikov težave zaradi preskrbe pa v občini dobro izpolnjujejo izvozne načrte. Tako so upravičeni načrti, da bodo na konvertibilni trg do konca leta prodali za 64,2 milijona dolarjev izdelkov ali za 17,6 odstotka več kot so predvidevali v začetku leta. V nekaterih delovnih organizacijah sicer ne bodo dosegli načrtovanega izvoza, vendar ga druge močno povečujejo. Posebno pozornost zasluži Jelovica, ki računa, da bo do konca leta izvozni plan na konvertibilno področje presejla kar

V Jelovici naj bi do konca leta izvozili za 19 milijonov dolarjev.

sedemkratno. Izvoz na to področje bodo povečali še Alples, Gorenjska predilnica, Kroj in Šešir.

V Jelovici so sicer v letni plan zapisali, da bodo prodali na tuje letos za dobrih 2,8 milijona dolarjev izdelkov. V osmih mesecih pa so že izvozili za dobrih 8,3 milijona dolarjev, do konca leta pa naj bi se izkupiček povečal na 19 milijonov dolarjev. Tako postaja Jelovica največji občinski izvoznik, pri čemer je posebnega pomena to, da prodaja izdelke iz lesa, se pravi, da je njena proizvodnja vezana predvsem na domačo surovino.

Drugi največji izvoznik na konvertibilno področje je Iskra Železniki, ki je za letos planirala 12,7 milijona dolarjev izvoza. V osmih mesecih so izvozili v vrednosti nekaj čez 5,6 milijona dolarjev, do konca leta pa računajo, da bodo izvozili za slabih 11 milijonov dolarjev. Tudi LTH Škofja Loka bo težko dosegla planirani izvoz 10 milijonov dolarjev, saj je v osmih mesecih, zaradi zgoraj omenjenih težav, izvozila le za slaba 2 milijona dolarjev.

Termika je planirala 5,8 milijona dolarjev izvoza in bo plan predvidoma dosegla. Po skupni vrednosti izvoza sicer ostaja največji občinski izvoznik Alpina, vendar več kot na konvertibilno izvozijo na klirinško področje. Do konca leta naj bi na zahodni trg prodali za 5,7 milijona dolarjev obutve. Plan izvoza naj bi do konca leta presejli tudi v Alplesu in sicer naj bi izvozili za 4,3 milijona dolarjev in v Gorenjski predilnici, kjer naj bi iztržili 4,7 milijona dolarjev.

Skoraj podvojili bodo plan izvoza v Šeširju, kjer naj bi namesto planiranih 1,3 milijona dolarjev iztržili na tujem 2,2 milijona dolarjev; v Kroju pa računajo na milijon dolarjev deviznega iztržka.

L. Bogataj

V ospredju izvoz

Sindikalni delavci pričakujejo konec leta podobne rezultate kot v polletju - Opozorilo kršiteljem dogovorov o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka - V razpravi o devetmesečnem gospodarjenju največ pozornosti uresničevanju izvoznih ciljev, stabilizacijskih in varčevalnih ukrepov ter naložbam

Podatki o polletnem polletju so že tako odmaknjeni in razprav je že bilo o njih v različnih sredinah, da so jih občinskega sveta in predsedniki občinskih organizacij zveze sindikatske občine na srđini seji bolj obdelali. Veliko več pozornosti pa so namenili trenutnemu stanju v združenem delu in naložbah, ki čakajo do konca leta.

Prvi plani so bili seveda namenjeni za doseganje izvoznih ciljev. Vse tovarne, so menili razpravljalci, morajo do konca leta skupno izvoziti za 10 milijonov dolarjev, kar je za letošnji plan presejlo. Če tega ne bodo dosegli, bodo v naslednjem letu morali izvesti ukrepe, ki bodo omogočili doseganje izvoznih ciljev. Vse tovarne, so menili razpravljalci, morajo do konca leta skupno izvoziti za 10 milijonov dolarjev, kar je za letošnji plan presejlo. Če tega ne bodo dosegli, bodo v naslednjem letu morali izvesti ukrepe, ki bodo omogočili doseganje izvoznih ciljev.

Tržiško združeno delo bo konec leta doseglo približno enake poslovne rezultate kot v polletju, so menili na seji in hkrati poudarili, naj bi bili podatki za posamezne delovne organizacije v prihodnjih poročilih primerljani s panožnimi, saj bo le tako mogoče realno oceniti stopnje rasti.

Dokaj kritično so se dotaknili tudi kršiteljev dogovorov o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Pozvali so jih, naj do konca leta uskladijo izplačila osebnih dohodkov z rastjo dohodka, kot to določa dogovor.

Zatem so se še dogovorili, kako bodo potekale razprave o devetmesečnih rezultatih gospodarjenja. V njih bodo delavci posvetili največ pozornosti doseganju izvoznih namer, črtov ter sprejeli dolgoročnejshe programe stabilizacije in varčevanja na vseh področjih, zlasti še pri materialnih stroških. Temeljito pa bo treba ponovno pretehtati tudi vse načrtovane naložbe, saj je od njihovega uresničevanja v največji meri odvisen nadaljnji razvoj tržiškega združenega dela.

H. J.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Zavarovanje za primer brezposelnosti (2)

Višina denarnega nadomestila je odvisna od osebnih dohodkov, ki ga je imela oseba v delovnem razmerju. Denarno nadomestilo znaša 60 odstotkov od osebnih dohodkov, ki jo predstavlja poprečni mesečni osebni dohodek v zadnjem letu pred prenehanjem delovnega razmerja. Vendar pa denarno nadomestilo ne more biti manjše od zadrževalnega oziroma najmanjšega mesečnega dohodka v republiki. Letos se od 15. aprila 1981, ko je začel veljati zakon o delovnih razmerjih, pa tudi denarno nadomestilo ne more biti manjše od 5.100 din. Skupaj s tem nadomestilom pa oseba izplačuje tudi denarni dodatek za člane ožje družine, ki jih preživlja, in sicer za vsakega člana 5 odstotkov od osnove.

Čas prejetanja denarnega nadomestila je odvisen od tega, ali oseba do sedaj prebiva na delu (delovne razmere) in sicer: - če ima oseba najmanj 9 mesecev neprekinjenega dela ali 12 mesecev s presledki v zadnjih 18 mesecih, se ji izplačuje 3 mesece, - če ima oseba najmanj 30 mesecev nepretrganega dela ali 50 mesecev s presledki v zadnjih petih letih, se ji izplačuje 6 mesecev, - če ima oseba 5 do 10 let delovne dobe, se ji izplačuje 9 mesecev, - če pa ima več kot 10 let delovne dobe, se ji denarno nadomestilo izplačuje 12 mesecev.

Pri pravici do denarnega nadomestila poznamo dve izjemi: oseba, ki ima najmanj 15 let delovne dobe, je upravičena do izplačevanja denarnega nadomestila tudi po preteku 12 mesecev, če ji niti s strokovno usposobitvijo ali prekvalifikacijo ni bilo mogoče zagotoviti zaposlitve, ki ustreza njenim sposobnostim. Denarno nadomestilo se izplačuje tudi po preteku določenega časa ženi med nosečnostjo do poroda in po porodu in sicer toliko časa, kolikor časa ima zaposlena žena pravico do skupne odsotnosti zaradi porodniškega dopusta.

Denarno nadomestilo pripada osebi od prvega dne, ko ji je prenehalo delovno razmerje in se priklasi skupnosti za zaposlovanje ter zahteva nadomestilo v 15 dneh od dneva prenehanja delovnega razmerja. Če pa zahteva nadomestilo po tem roku (vendar še vedno v roku 30 dni), ji gre nadomestilo od dneva, ko vložil zahtevek. Do denarnega nadomestila pa nima pravice oseba, ki vložil zahtevo po preteku časa, za katerega bi se ji izplačevalo.

Pravica do denarnega nadomestila preneha, če se oseba zaposli ali uveljavi pravico do invalidske ali starostne pokojnine ali postane trajno popolnoma nezmožna za delo. Prav tako pravica preneha z odhodom na služenje vojaškega roka, na prestanje zaporne kazni, daljše od treh mesecev. Denarno nadomestilo tudi usahne, če oseba neupravičeno odkloni zaposlitev, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti ali če odkloni izobraževanje, na katero je poslana zaradi priprave in usposabljanja za zaposlitev. Skupnost lahko tudi ukine denarno nadomestilo, če se oseba dvakrat zaporedoma na oglasi na skupnosti za zaposlovanje in izostanka tudi ne opraviči.

Oseba, ki ji je pravica do denarnega nadomestila prenehal zaradi odhoda k vojakom, vendar pa je še ni v celoti izkoristila, lahko ponovno pridobi pravico, ko se od vojakov vrne, pravico pa lahko uživa še toliko časa, kolikor ga je ostalo pred odhodom k vojakom. Pravico do denarnega nadomestila pa lahko uveljavaljo tudi naši državljani, ki so bili zaposleni v tuji državi, s katero ima Jugoslavija sklenjeno meddržavno pogodbo o socialni varnosti za primer brezposelnosti. Ta pogodba določa pogoje za pridobitev pravice do denarnega nadomestila.

Ana Fröhlich

Tudi kmečka žena na porodniškem dopustu

Z novim letom naj bi tudi kmečka žena dobila pravico do porodniškega dopusta. Samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih združenih kmetov za uresničevanje pravice do porodniškega dopusta je do sedaj podpisalo 15 zadrug v Sloveniji

Razpravo o porodniškem dopustu za kmetice se vlečejo že nekaj let in najbrž smo sedaj tako blizu tej pravici za kmečke žene kot še nikdar. Še julija sta skupnost otroškega varstva Slovenije in Zadruga Slovenije sprejeli osnutek samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih združenih kmetov za uresničevanje pravice do porodniškega dopusta. Takoj sta ga dali v zadruga s priporočilom, da ga najpозnejše do septembra vrnejo z vsemi pripombami in predlogi potem, ko ga bodo obravnavali odbori aktivov kmečkih žena, mladih zadržnikov in zadržni svet. Do septembra je poslalo pripombe le 15 slovenskih zadrug.

Pravice in obveznosti in s tem tudi porodniški dopust veljajo le za združene kmetice in kmete. Glede trajanja porodniškega dopusta sta predlagani dve možnosti, vendar prva, če sodimo po odmevih razprav, ne pride v poštev. Ta namreč predlaga, da bi imela kmetica pravico do 105 dni porodniškega dopusta v nepretrganem trajanju, druga možnost pa je, da imajo združeni kmetje pravico do porodniškega dopusta v enakem obsegu kot delavci v združenem delu. To pa med drugim pomeni, da lahko po 105 dneh vzame dopust za nego otroka tudi oče, če se tako zdi staršem bolj primerno. Hkrati pa gre tudi zato, da se po 105 dneh lahko kmetica odloči za štiriurni delavnik, ki traja, dokler otrok ne izpolni prvega leta. Pri tem velja dodati, da je 105 dni porodniškega dopusta namenjeno materi, da se opomore, ostali dopust pa je za nego otroka.

Kdo naj bi delal na kmetiji, ko bo mati na dopustu? V škofjeloških aktivih žena zadržnic so žene predlagale, naj bi se same v aktivih dogovorile za pomoč na kmetiji, kjer bodo imeli porodnico.

Nadomestilo osebnega dohodka pa je tisto vprašanje, ki je pri tem najbolj bistveno. Kmetice naj bi imele, ko bo sporazum začel veljati, pravico do 100-odstotnega nadomestila od osnove. To naj bi bil, je bilo predlagano v razpravi, zajamčeni osebni dohodek v SRS, kar bi trenutno 5100 dinarjev.

Kje dobiti denar za nadomestila? Skupnost otroškega varstva je za leto pripravila izračun, da bi morali vsi združeni kmetje prispevati 1,6 odstotka od 5100 din. To je toliko, kot v ta namen plačujejo delavci. Obremenitev na kmetijo tako ne bi bila visoka in bi znašala okoli 590 dinarjev letno.

Sporazum naj bi začel veljati 1. januarja prihodnje leto in prve žene kmetice bodo lahko deležne porodniškega dopusta. Vendar pa le na območju tistih zadrug, ki bodo sporazum sprejele. Zato je sedaj čas, da žene same v okviru aktivov povsod pogledajo, če so pri njih sporazum podpisali.

L. B.

Poudarek na dohodkovno zanimivejši proizvodnji

Železniki - Zahtevam, da bi kreditiranje potrošniškov prenesli v banke, ni nova. S tem bi izenačili možnosti prodaje vseh jugoslovanskih proizvajalcev predvsem trajnejših dobrin, saj morajo sedaj v Sloveniji proizvajalci sami zagotavljati sredstva za kredite, medtem ko jim drugod pomagajo banke. Kreditiranje prodaje postaja tako veliko breme in kot so povedali v Alplesu, enemu največjih proizvajalcev ploskovnega pohištva v Sloveniji, morajo v potrošniške kredite prelivati velika sredstva, da lahko zagotovijo prodajo. Tako imajo trenutno na ta način 160 milijonov dinarjev vezanih sredstev, kar je gotovo edinstven primer v pohištveni industriji. Zaradi vse višjih cen reprodromateriala, ki jih ne more pokriti niti boljša organiziranost dela in niti višja produktivnost pa jim pada tudi akumulacija.

Ker pa se nadaljnemu razvoju ne morejo odreči, načrtujejo kratkoročno in dolgoročno preusmeritev proizvodnje. Tako bodo povečali proizvodnjo in prodajo vsega, kar se ne prodaja na potrošniške kredite. Tako bodo povečali primarno proizvodnjo, proizvodnjo fonskega pohištva, inženiring, izdelavo transportnih naprav za lesno industrijo in druge panoge, lesnoobdelovalnih strojev ter elementov za lesene objekte, oblog, podbojev, odbojev in zabojev. Prav tako bodo povečali vse vrste drugih storitev kot so proizvodnja toplotne energije, storitve voznega parka, gostinstva, tiskarne, projektiranje tehnologije in notranje opreme, računalništva ter uvajanje celotnih sistemov obdelave za lesno industrijo in njej podobne proizvodnje.

Povečati nameravajo tudi izvoz pohištva v ZDA in v nekatere arabske dežele. Prav tako nameravajo nadaljevati z izvozom v vzhodno Evropo. V letu 1982 se bodo skušali uveljaviti tudi na avstralskem trgu, predvsem s programi, ki jih izdelujejo za ZDA. Programe, ki jih izdelujejo za Zvezno republiko Nemčijo pa bodo skušali razširiti tudi na druge zahodnoevropske dežele. V povečano prodajo v arabske dežele se bodo vključili s celotnim inženiringom. To pomeni, da ne bodo prodajali le izdelkov, temveč bodo poskrbeli tudi za montažo, servis, izdelavo posebnih programov in kompletiranje z nelesnimi proizvodi. Inženiring pogojuje kompletno ponudbo, zato se bodo povezali s številnimi kooperanti. Vzporedno pa bo Alples kooperant nekemu drugemu, ki bo prevzel določen posel. Seveda pa se na tak način prodaje ne da priti takoj. Vzgojiti in izobraziti bo potrebno kadre in nov sistem

usmerjenega izobraževanja je za to dokaj primerna oblika. Ko bodo ta program uresničevali na tujih trgih, bo delavec moral biti izredno domiselna, da bo dopolnjeval proizvodnjo doma. Vsi ti ukrepi morajo zagotoviti, da bodo že leta 1983 izvozili 30 odstotkov proizvodnje pohištva in drugih lesnih izdelkov. V proizvodnji pa so si zastavili dve glavni nalogi: zagotoviti boljšo kvaliteto in zmanjšati izmet ter realizirati plan proizvodnje in storitev ter ga po možnosti tudi preseči.

L. B.

Še varčneje s plinom

Kranj - V začetku minulega tedna so vse tri slovenske plinarne prenehale prodajati plin v jeklenkah, ker ga od domačih rafinerij niso dobile dovolj. Zataknilo pa se je tudi pri uvozu. Petrol in republiški komite za energetiko, industrijo ter gradbeništvo pa sta ob koncu tedna zagotovila, da bodo plinarne ta teden plin spet prodajale. Ko smo o tem poprašali v IPK, prodajalca plina v Kranju, nam niso vedeli povedati nič gotovega, predstavnik prodajno-nabavne službe v ljubljanski plinarni pa nam je po telefonu povedal, da pričakuje, da bo plina zdaj dovolj. Seveda pa ta teden še vedno lahko pričakujemo zmanjšano porabo oziroma dobavo. Tako naj bi vsak potrošnik lahko za zdaj dobil le eno jeklenko plina. Vendar pa ni razlogov za preplah, saj naj bi se že prihodnji teden dobava normalizirala.

Pojasnili so tudi, da bodo tri slovenske plinarne - ljubljanska, mariborska in celjska - do konca leta potrebovale še 8600 ton tekočega naftnega plina. Petrol predvideva, da bi ga 6000 ton uvozili iz Madžarske in ZR Nemčije. Manjkajoče ostale količine pa naj bi dobili iz domačih rafinerij. Uvožen plin bo za 50 odstotkov dražji od domačega. Razen tega, pa pri Petrolu pravijo, da bo potrebne količine tekočega naftnega plina težko zagotoviti, ker domače rafinerije zelo neredno in počasi dobavljajo gorivo, pa tudi devize za uvoz letega prihajajo neredno. Tako naj bi za zdaj imeli prednost pri preskrbi s plinom bolnišnice, šole, vrteci ipd.

A. Ž.

Tretji množični maratonski tek »Treh src« Zanimiv tek na 10 km

Organizacijski odbor, ki ga predvsem vodi OK SZDL Kranj Franci ...

V sredo je bila v ... Rokometna zveza Slovenije pred ...

Pobuda za pristop k organizaciji maratonskih tekaških prireditev je prišla leta 1980 na »Pomurskem kolesarskem maratonu« v Gornji Radgoni. Pobudo so posredovali tudi Smučarski zvezi Slovenije, odboru za množične tekaške prireditev, ki usklajuje tudi množične tekaške prireditev izven smučarske sezone. Ti teki služijo predvsem smučarjem tekačem, rekreativcem in aktivnim tekmovalcem za vadbo tudi v mesecih, ko ni snega. Več je tudi tistih, ki tečejo zaradi zdravja, večje vzdržljivosti in boljšega počutja. Tekaška množična rekreacija je v Sloveniji zelo napredovala. Zato je bila pobuda zdravilnega Radenska dobrodošla kot še nov prispevek za zdrav način življenja. Vse to je pripeljalo do organizacije množičnih tekaških prireditev in tudi tekov »Treh src«. Pobudo za organizacijo množičnih tekaških prireditev sta podprli tudi ZTKO in AZ Slovenije. Namen organizacije maraton-

skih tekov je v tem, da se vse večjemu številu prijateljev teka v naravi in teka na smučeh omogoči v domačih krajih testiranje zmogljivosti in rezultatov vadbe. Ti teki so tudi množična manifestacija telesne kulture in vzpodbuda, da bi se množična rekreacija v teku še bolj razširila.

V Kranju se organizatorji na 24. oktober skrbno pripravljajo. Start bo ob 12. uri. Vsi tisti, ki se bodo odločili za nadaljšo progo, bodo imeli težavno nalogo, saj je proga težka. Prepričani smo, da bodo na to dolgo pot odšli res najbolj pripravljeni tekači in tekačice. Nič manj težka ni proga za mali maraton 21 km. Najboljša udeležba se pričakuje na trm teknu na 10 kilometrov. To desetkilometrsko pot lahko preteče ali prehodi skoraj vsak občan. Prav zaradi tega so organizatorji izbrali tudi to pot. Vsi tisti, ki se počutite sposobne, da boste lahko premagali to najkrajšo progo, se odločite in se pripravite v čim večjem številu. Prijave lahko pošljete že te dni, vsi tisti, ki še omahujete, pa se boste za vse tri discipline lahko prijavi tudi na dan prireditve. Organizator bo prijave sprejemal še pol ure pred startom. Prepričani smo, da se bodo delovni ljudje Gorenjske v čim večjem številu prijavi za 10-kilometrsko progo. S tem bodo Gorenjci tudi dokazali, da se množična tekaška rekreacija tudi pri njih razvija v res pravo tekaško telesnokulturno manifestacijo.

D. Humer

Nogomet Neučinkoviti napadi Triglava

KRANJ - SNL Triglav : Ptuj 0:2 (0:1), stadion Stanka Mlakarja, gledalcev 200, sodnik Djordjevič (Ljubljana). Streli: 0:1 Emeršič (30), 0:2 Čeh (81 - 11 m). Triglav: Hafner, Mujič, Legat, Mrak, Česen, Kordež, Bradeško, Belančič (Levstik), Mokič, Radosavljevič, Ovsenek (Panjeta). Ptuj: Simonič, Letonja, Zgeč, Malek, Vogrinc, Radolčič, Skoki, Emeršič, Korosec, Čeh, Ogrizek (Zitnik).

Domačini so se tokrat proti slabim gostom iz Ptuja predstaviteli v slabi luči. Čeprav so imeli vso tekmo terensko premoč, napadalcu Triglava niso znali najti poti, da bi žogo potisnili v vrata. Sama igra je pokazala, da tudi novi trener Kranjčanov Jovanovič še ni našel pravega strelca. V vrsti priložnosti, ki jih je imel Triglav v tem srečanju, so njegovi napadalcu zapravili idealne priložnosti za gol. Gostje, ki imajo malo nogometnega znanja, so tako zasluženo v Kranju osvojili točko. Prvi gol so dosegli v prvem delu srečanja iz prostega strela, druge pa v drugem delu. V 81 minuti je namreč vratar Triglavčanov Hafner v svojem kazenskem prostoru nepravilno zaustavil strelujočega napadalca. Sodniku Djordjeviču ni preostalo drugega, kot da je pokazal črno piko na belo točko. S tem zadetkom je bilo konec upov za domačine. Prepričani so bili, da bodo osvojili vsaj točko. Toda s tako slabo igro se je ne da dobiti.

dh

Gorenjci v ligaških tekmovanjih

NOGOMET - V šestem kolu slovenske nogometne lige - zahod so Jeseničani na domačem terenu komaj rešili remi z dobro enajsterico Elana. V slovenski ligi je kamniti Stol komaj rešil točko v igri z ajdovskim Primorjem. Izida: Jesenice : Elan 4:4 (2:2), Primorje : Stol 3:3 (2:1).

ROKOMET - Rokometašice Alpele iz Železnikov so tokrat na gostovanju v

Jubilejne zimske sindikalne igre

Kranj - Jubilejne, petnajste zimske športne sindikalne igre v kranjski občini morajo biti dobro organizirane in množične, je bil osrednji sklep odbora za zimsko športne igre pri občinskem svetu Zveze sindikatov Kranj na prvem letošnjem sestanku. Lani so bile igre v Gozd Martuljku, kjer so tereni za izvedbo tekmovalstva v veslašalomu, sankanju in tekih sicer ugodni, vendar pa je oteženo delo članov organizacijskega odbora. Letos se v odboru organizirajo, da bi igre priredili v Mojstrani. Tod so smučišča prav tako primerna, zagotovljen pa je tudi prostor za delo organizacijskega odbora. Nekaj težav bo najbrže le pri izvedbi sankajških tekm, toda te bi lahko izjemoma predstavili tudi v bližnji Gozd Martuljek.

Na sestanku odbora je bilo slišati tudi pripombe, zakaj iger ne bi organizirali v kranjski občini. Razlogov za to je več. Dolgoletne izkušnje kažejo, da so za izvedbo iger najbolj primerna manjša smučišča. Kravcev tem kriterijem ne ustreza, pač pa je bila dana pobuda, da bi igre pripravili na Jezerskem. Poznavalci razmer v tem »kranjskem« smučišču opozarjajo organizatorje, da so snežne razmere tod precej spremenljive. Za teke in sankanje so proge idealne, le za veslašalomsko tekmovalstvo je smučišče preozko in na nekaterih delih tudi prestirno. Predlog, da bi občinske sindikalne igre »razbili« na več prizorišč, prav tako ni naletel na posebno ugoden odmev, ker pač to povečuje stroške prireditev in otežuje samo organizacijo.

Pokrovitelj jubilejnih zimske športnih iger delavcev kranjske občine bo Skupščina občine Kranj. Igre bodo predvidoma v soboto in nedeljo, 23. in 24. januarja. Če pa bo v tem času slabo vreme ali bodo snežne razmere neugodne, bo prireditev 30. in 31. januarja. Podelitev priznanj posameznikom in ekipam s krajšim kulturnim programom ob jubilejnih, petnajstih sindikalnih zimskih igrah bo tri dni po končanem tekmovalstvu v dvorani Delavškega doma v Kranju.

C. Zaplotnik

Atletika Zaključni atletski miting

Nova Gorica - V soboto, 10. oktobra, je bil na novogoriškem atletskem stadionu letošnji zaključni miting, ki so se ga udeležili atleti iz štirih klubov: Bor iz Trsta, Železničarski atletski klub, kranjski Triglav in domači klub. Ob slabem vremenu in skromni udeležbi atletov - zaradi članskega finala v Celju - so bili doseženi solidni rezultati. Večina kranjskih atletov se je dobro odrezala, saj so od sedmih sodelujočih kar štiri postavili svoje osebne rekorde, v petih disciplinah pa so posegli po prvih mestih.

Rezultati: moški; 110 m ovire: 1. Ribnikar (16,84), 2. Kabič (17,22); 200 m: 2. Udovc (23,82); kopje (800 gr): 2. Leben (53,96), 3. Kabič (34,86); kopje (600 gr): 1. Mencinger (51,44 m), 2. Čulig (48,28 m); krogla (5 kg): 1. Čulig (14,93 m); ženske; krogla (5 kg): 1. Čulig (14,93 m); disk krogla (1 kg): 1. Mencinger (38,64) - vsi Triglav ženske; višina: 1. Lunar (150 cm) - Triglav.

V nedeljo, 11. oktobra, je v Kranju na klubskem mitingu Tomaž Grašič izboljšal svoj slovenski rekord v metu kladiva za mlajše mladince od 54,28 m na 55,84 metra.

L. Kogovšek

Skupinska pripadnost

Praksa kaže, da v športu in v življenju uspevajo organizirane skupine, ki jih označujejo enotni nagibi, trdnost, enovitost, podobnost v temperamntih in značajih. Gre za večje in v športu predvsem za manjše skupine, ki so na oči širše javnosti. Športna moštva so po številu manjša, odlikujejo jih dobri medsebojni odnosi, ki pri treniranju in na tekmovalnih oblikujejo duh športnega kolektiva. V skupinah so vodilni vplivni posamezniki, ki se jim odzivajo ostali člani, predvsem z delom, uspehi, vedenjem in tako pridobivajo in utrjujejo osebni položaj ali status, kakor temu pravimo strokovno.

Neposredni odnosi se kažejo v tehnično taktičnih akcijah in spreminjajočih pripravljavnih in tekmovalnih razmerah. V teh so bolj nazorni odnosi v športnih vrsteh, pri katerih je uspeh v skupnih naporih kot so športne igre, veslanje, štafete in še druge vrste. Prav tako pa so odnosi tudi med športniki, ki se bojujejo za uspeh v posameznih vrsteh, saj se ta večkrat točuje in je del uspeha celotnega športnega kolektiva.

Športnike poleg skupnih osmerjajo še osebni nagibi, ki se podreajo skupnim. Razkorak med posameznimi in skupnimi nagibi ruši moč športnega moštva in ni v skladu z znanim načelom vsi za enega - eden za vse. Športnik je član moštva, dokler je v njem dejaven in potreben, pripomore k skupnemu uspehu, dokler ga ne zamenjajo mlajši. Z menjanjem rodov se oblikuje ugled moštva, ozračje in

športni duh sta del tradicije, v moštvi nastopajo predstavniki določnih poklicev, starosti in družbenih slojev, kar je še vedno očitno, posebno v dražjih športnih vrsteh.

Vsak športnik je prostovoljni član moštva, ki se mora ravnati po pravilih, moralna odgovornost pa ga spremlja na poti do uspehov in osebnega potrjevanja. Novinci morajo kmalu osvojiti način dela, red in disciplino, posnemati kar je dobrega, zavračati slabo in pri tem oblikovati podoben športno delovnega značaja. Športniki se tudi zunanji tekmovalnja vključujejo v dejavne skupine - v šolske, delovne, krajevne in druge skupnosti. Prav bi bilo, da bi povsod širili dobre odnose, delovno vneto in sodelovanje, saj je v težnji in volji k skupinskemu delu več uspeha in zadovoljenja.

Učinkovitost športne dejavnosti je v tehnični popolnosti, taktični zrelosti, v pravih odločitvah in v ravni odnosov. Gre za simpatijo, privlačnost, pripadnost k skupini, njeni notranji organizaciji. V športu so značilni splošni in tako imenovani operativni odnosi. Prvi se kažejo zunaj arene, drugi pa na nastopih, v neposrednem merjenju moči. Trenerji morajo dobro poznati odnose med športniki, da bi pripomogli k uspehu, ki je v novih in preizkušanih igrah, morajo moštvo pripraviti na spore, ki so očitni na tekmovaljih, kadar je ob naporu in boju manj strpnosti in več škodljive jeze.

(Nadaljevanje sledi)

J. Ažman

Namizni tenis Zmaga domačina Prelovška

Kranj - Namiznoteniški klub Triglav Kranj je bil organizator kvalifikacijskega turnirja za pionirje in pionirke v Sloveniji. Na parketu dyorane na Planini se je zbralo 150 namiznjakov iz 22 slovenskih klubov. Tekmovalje je potekalo v več skupinah, najboljši pa so se uvrstili v zaključni del. Pri pionirjih je igralec Triglava Prelovšek opravil z vsemi tekmei, pri pionirkah pa je Frelihova izpadla v polfinalu.

Rezultati - pionirji - četrtfinale: Prelovšek (Triglav) : Bucik (Gorica) 2:0, Slabe : Boldin (oba Ljubljana) 0:2, Benko (Sobota) : Smrekar (Ljubljana) 2:0, Vlahovič (Ljubljana) : Kejžar (Triglav) 2:0; polfinale: Prelovšek : Boldin 2:1, Vlahovič : Benko 2:0; finale: Prelovšek : Vlahovič 2:0; pionirke - četrtfinale: Ban (Ljubljana) : Matijašević (Triglav) 2:1, Marn (Sava) : Cerne (Ljubljana) 1:2, Ločnik (Fužinar) : Markič (Vrtojba) 2:0, Frelih (Triglav) : Novak (Ljubljana) 2:1; polfinale: Ban : Cerne 2:0, Ločnik : Frelih 2:1; finale: Ločnik : Ban 2:0.

C. Z.

Šah Kranjsko šahovsko prvenstvo

Kranj - Šahovsko društvo Kranj zaključuje priprave na letošnje občinsko šahovsko prvenstvo. Na njem bodo lahko sodelovali vsi igralci, ki so člani temeljnih šahovskih organizacij v občini. Mojsirski kandidati in prvotekatorski imajo neposredno pravico igranja v finalu. Polfinalni turnir se bo začel v četrtek, 15. oktobra ob pol petih popoldne v ključskih prostorih na Prešernovi ulici 11 v Kranju. Vabljeni!

Kranjčani so prav tako že organizirali redni mesečni hitropotezni turnir, na katerem je igralo 37 šahistov. Zmagal je Simončič z 8,5 točke pred Mazijem in Bumberjem, ki imata po 8 točk. Jokovič jih je zbral 7,5, Deželaka 7 itd. V skupnem seštevku za pokal Kranja v hitropoteznem šahu vodi še naprej Mazi s 65 točkami pred Bumberjem 63,5, Jokovičem 47,5, Lazarjem 46,5 itd. Prihodnji turnir bo 3. novembra.

D. J.

Komentiramo Od obetov se ne da zmagovati

KRANJ - Sodelovanje v organizacijskim komitejem zimskih olimpijskih iger v Sarajevu 1984, priprave na sezono 1981-82 in stimulacije ter nagrade za vrhunske smučarje, so bile glavne točke dnevnega reda alpske komisije SZ Jugoslavije, ki je bila v Ljubljani.

Sodelovanje alpske komisije z organizacijskim komitejem ZOI v Sarajevu nikakor ne zaživi. Pomoč organizacijskega komiteja za priprave reprezentanc v alpskem smučanju je ostala le obljuba. Organizacijski komite za zimske olimpijske igre v Sarajevu je namreč obljubil, da bo finančno podprl naše reprezentance. Obljubil je kombine in tehnične pripomočke. Kaže, da organizacijski komite v Sarajevu čaka na podpis samoupravnega sporazuma z republikami in pokrajinama, do katerega pa kaj kmalu ne bo prišlo. Sredstev ni, takanje pa bo škodovalo. Takšen odnos nas lahko pripelje do slične situacije kot je bila na evropskem prvenstvu v plavanju v Splitu, ko sta le brata Petrič dosegla izjemne uspehe, na prvenstvu Evrope v streljanju v Titogradu in tudi na svetovnem prvenstvu v rokoborbi prostega sloga, ki je bilo v Skopju. Na teh prvenstvih smo bili večinoma dobri organizatorji. Premalo pozornosti smo posvetili pripravam naših reprezentantov za tako velika tekmovanja.

Smučarska sezona je pred vrati. Poznan je minimalni proračun za uspešne priprave na to sezono: 180 milijonov dinarjev. Dosele je Yu Ski smučarski sklad nabral 110 milijonov, 1,2 milijona so dali klubi, ZTKO Slovenije pa še 4,11 milijona dinarjev. Kje je pomoč organizacijskega komiteja ZOI Sarajeva '84, se sprašujejo mnogi. Na sestanku so bili določeni tudi športni delavci, ki bodo na zimskih olimpijskih igrah odigrali veliko vlogo. Dušan Sentar je bil predlagan za vodjo moške reprezentance, Matjaž Hafner za vodjo naše ženske reprezentance. Za proge naj bi bili iz Slovenije odgovorni Lakota, Rečnik, Klinar, Čop in Magušar.

D. Humer

Sporočili ste nam

tekmovanji v Predosljah - družina Franc Mrak iz Predosljah je pripravila v počastitev krajevnega tekmovanja v streljanju z zračno puško. Tekmovanja so se udeležile zveze borcev Kokrice, Britofa in Triglava. Tekmovalo je 42 strelcev in zvez borcev. S 424 krogi je zmagal pred ZB Kokrico 413 in ZB Britof 408. Med posamezniki je zmagal Markič (SD Franc Mrak) s 189 točkami, Marjanom Umanikom, Srečom Marjanom Umanikom, Srečom Marjanom, Jožetom Sitarjem, Janijem Janezom, Janezom Strnišom, Janezom Strnišom (vsi so člani SD Franc Mrak), Mugerijem (ZB Kokrica) in Mugerijem (F. Mrak).

lešce vodita - Po 4. kolu letošnje prvenstva Gorenjske je boj odločen. V A skupini sta kandidata Lešce in Bled, v B skupini pa Lešce in Jesenice. V A skupini so zmagale Alpele s 4:1, Bled Polet LTH Bohinj s 4:3. Vodilna Lešce imata po deset točk, LTH pa je s šestimi točkami. V B skupini je premagal Jelovico z 2:1, Alpina vas s 3:1, Tržič pa Jesenice s 4:1. V skupini s 6 točkami pred Jesenicami in Tržičem, ki imata po štiri točke. V tekmu A skupine pionirjev je Polet LTH Alpina s 3:0, LTH Kondor z 2:1, LTH Kondor in Polet pa imata po 4 točkami. Med mladinci sta Bohinj in Polet nedoločeno, Tržič pa premagal Rešce s 4:2. Vodi Tržič s 6 točkami.

ki kros EASC - Solsko športno društvo Ekonomsko-administrativnega centra Kranj je priredilo na Strupičem jezenski kros za vse dijakinje in dekleta. Dekleta so tekle en kilometra dva. Tekmovalci so bili razdeljeni v štiri starostne skupine, po letni tekmovalni deklet 1. letnikov so

bile najboljše Novakova, Jančeva in Koširjeva, v tekmovalstvu drugih letnikov Ribnikarjeva, T. Novakova in Permetova, v tekmovalstvu tretjih letnikov Nikolaševa, Jeralova in Tišlerjeva, v tekmovalstvu četrth letnikov pa Kurentova, Rantova in Habjanova. V tekmovalstvu fantov 1. letnika so bili najhitrejši Majcen, Taneski in Čulibrk, v tekmovalstvu 2. letnika Miklavčič, Križar in Grašič, med tretješolci Lončar, Kolar in Stular in v tekmovalstvu četrtošolcev Košir, Mravlja in Mrak. Najhitrejšje sta progi pretekla Kurentova iz 4. d, med fanti pa Miklavčič iz 2. b. Slednji že vadi v atletski sekciji SSD in lahko pričakujemo še boljše rezultate. Na EASC je pripravljajo novo akcijo iščemo najboljše tekačice in tekača šole.

B. Veselinovič

Zadnja dirka kartistov - Na zadnji dirki republiškega prvenstva v kartingu v Portorožu je sodelovalo tudi več Gorenjcev. V nacionalnem razredu je bil Blejec Sandi Jakopič tretji. V razredu 100 kubičnih centimetrov seniorji je bil Kranjčan Dean Majkič 15. Blejca Vladimir Berce in Rudi Grzetič sta bila v razredu 125 ccm-C2 osmi oziroma deseti. Ekipno so bili Blejci peti.

Atletski četverboj v Celovcu - V Celovcu je bil pionirski atletski četverboj ekip iz Celovca, Nove Gorice in Kranja. Zmagal je ekipno domači KLC, Triglav pa je bil drugi. Tudi pri pionirkah so bile najboljše domačinke, Kranjčanke pa so zasedle četrto mesto. Od Slovencev so najboljše rezultate dosegli Čulig (Triglav) v metu krogla, Ljubljancan Primožič v skoku v višino, Rjavec (Gorica) v skoku v daljino, Polencičeva (Gorica) v skoku v daljino in domačinki Aljančičeva in Oitzingerjeva v skoku v višino oziroma metu krogla. Domačini so po tekmovalju priredili prijeten piknik za vse nastopajoče.

L. K.

Odločilo bo tretje srečanje - Gorenjske košarkarske ekipe kadetov so končale s tekmovaljem, vendar boj za končale še ni odločen. Kadeti Lokainvesta prva še ni odločen. Kadeti Lokainvesta iz Škofje Loke in Senturja imajo enako število točk, zato bo potrebno tretje odločilno srečanje. Obe moštvi pa sta se že uvrstili v zahodno skupino republiške kadetske zimske lige, ki se pričinja ta mesec.

M. Č.

ANDREJ ŠTREMPELJ LHOTSE 17

Se vedno trdno prepričani, da bomo prišli na vrh, smo odšli na hrib. Vsa dan, od base pa do šestice je popoldne smetilo. Po taborih je bil strašen nered. Vsi imamo vsa dovolj. Sploh tisti, ki so tako dolgo na ekspediciji, vsaj tako dolgotrajni, so postali zelo navečani. Nekateri sploh nočejo več na hrib, drugi s težavo pridejo od tabora do tabora. So pa tudi izjeme. Pavel naprimer dela kot stroj še od vsega začetka.

Mene najbolj ubija to, da moram dva meseca živoreti po šotorih in votlinah. Spalne vreče so vedno mokre, prav tako vse ostalo, kar je v šotorih, z nami vred. Najhuje je, če večer pred tabo preživijo Šerpe. Takrat je v šotorih ali votlinah prava svinjarija. Teško je opaziti to navečanost. Vedno znova me je bilo strah tistih ur, ki jih je bilo treba preživeti po višinskih taborih. Cele popoldneve in večere smo kuhali, kochali, pisal sem pisma in dnevnik, ure pa so se kljub temu vlekli kot dnevi.

Višje kot smo bili, bolj je bilo. Bližina vrha, oziroma bližina neznanega sveta, ki nas je čakal, nas je privlačila. Tudi pot, ki si jo manjkrat prehodil, je bila bolj zanimiva. Na dvojki so bile spalne vreče tako mokre, da niso bile uporabne. Vsi trije smo spali v eni. Prinesli smo jo s seboj iz baze, zato je bila suha.

Za zadajo pot na hrib smo se dobro preskrbeli s hrano. Pri Civcu sem si izprosil vrečko kave, hlebeček kruha, kos sira, nekaj čebule. Za domačo mizo prava malenkost, kajne. Vendar nam je takrat to precej pomenilo. Poleg tega smo vzeli s seboj še juhe, napolitanke, mleko, prepečenec in slane kekse. Zato vso pot do šestice nismo pokusili Mountain House. Vsako jutro smo pili dišečo belo kavo. Zraven smo glodali prepečenec ali slane kekse.

Noč v eni sami spalni vreči smo dobro prebili. Mk je zjutraj prav tako obupal, kot zvečer. Na bruhanje mu je šlo, če je samo pomislil na to, da bo moral navzgor, da bo treba vsaj trikrat še spati v višinskih taborih. Sam sebe je prepričal, da ima vsa dovolj. Tudi nama z Nejcem je življenje na hribu že prišlo preko glave. Vendar sva upala, da bo tem bolje, čim višje bomo. Pokonci naju je držala misel na vrh.

Zunaj je medlo kot za stavo. Običajno v takem vremenu nismo šli nikamor. Prvi sem odšel na pot. Nejc se je med potjo odrgala naramnica pri krošnji. Z Mkom sta jo dolgo popravljala. Precej pred njima sem prišel v trojko. Ves plin so odnesli v višje tabor. Šerpi, ki sta ostala daleč zadaj, sta nam nosila tri bombe.

Viki in Marjan sta sestopila iz šestice. Hud mrzav in nočan veter sta jima preprečila prodor proti vrhu. Iz

petice sta prišla Franček in Vanja. Tako je medlo, da ni imelo smisla oditi na šestico. Aleš se je vrnil iz štirice. S Filipom in Pavlom niso mogli priti na petico. V kamnu so jih dušili plazovi. Pavel in Filip bosta skupaj z Marjonom in Čito prespala v štirici. Prva dva bosta šla kar na petico, druga dva pa samo do petice. Aleš sem prosil, da naj pregovori naše Šerpe, da bosta prišla do tabora, sicer bomo ostali brez plina. To bi pomenilo ostati brez hrane in pijače.

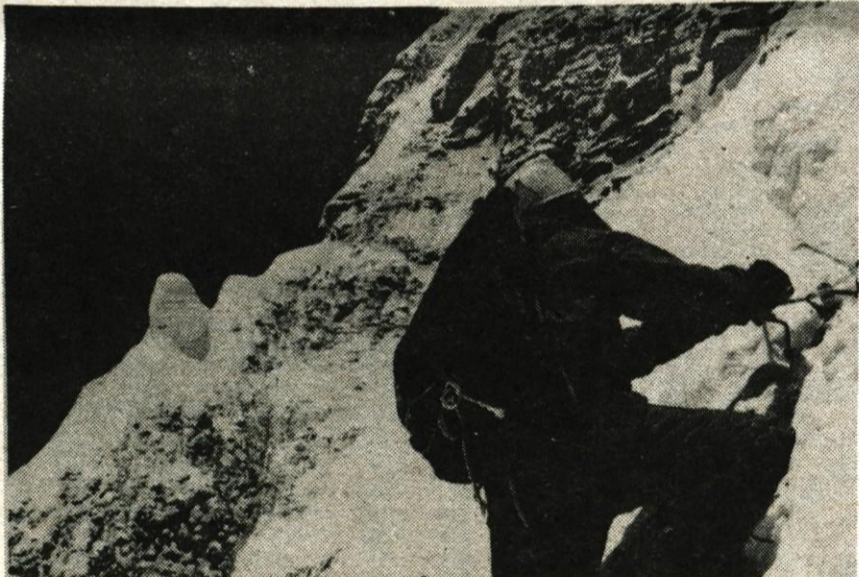
Marjan je šele popoldne prišel iz šestice. Tako je bil utrjen, da ni mogel sestopiti do dvojke, ki je bila prazna. Dva dni se ni premaknil iz šotora na šestici. Vikija je varoval kar iz šotora. Kljub temu je dobil rahle ozeblin na nogah. Naslednjega dne je s težavo prišel v bazo. Dok mu je moral dati na depozitu infuzijo.

V čudovitem vremenu smo prišli na štirico. Marjon in Čita sta sestopila. Filip in Pavel pa sta na šestici preživela čudovit večer. Popoldne sta na višini preko 8000 m sedela pred šotorom in se grela na soncu. Zvečer sta lahko slikala sončni zahod. To je bil edinstven primer na vsaj odpravi. Podobno kot prej, mi je tokrat hitro minila tudi etapa iz trojke v štirico. Odiščo sem se počutil. Lepo vreme nam je vilo nekaj upanja. Po večerjem položju, ko so vsi bežali iz hriba, smo že obupavali. Danes pa je še Mk dobil voljo. Šerpe smo poslali v dolino. Vsi pogovori so se sukali okrog vrha.

Zvečer smo preiskusili kisikove bombe. Vse tri so bile polne. Mka je proti večeru tresel mrzav. Ponoči je bil vroč kot peč. Zjutraj je imel še vedno vročino. Zato je sestopil v bazo. Na ta dan pred dvema letoma sva bila z Nejcem na vrhu Everesta.

Ze ob sedmih zjutraj sva odšla iz tabora. Krošnji sta bili težki, kot bi nosila svinec. V navpičnih dolih stene nad štirico sem prav trpel. Nekajkrat sem mislil, da me bo zlomilo. Strašno se je udarilo. Gasila sva izmenoma. Nad Stipetovo stopajo naju je ujelo sonce. Do petice sva prišla izredno utrjena. Gasenje na tej višini in s tako težkim nahrbtnikom je prava muka. Vendar človek marsikaj zdrži, dokler ima za to motiv. Na petici pa je tudi motivacija padla. Aleš nama je namreč iz baze sporočil, da Filip sestopa iz šestice. Nj kakor se ni mogel ogreti v noge. Neje je tako jezen, da bi najraje sestopil v dolino. Pavel naju je čakal v šestici. Zato sva iz šotora odkopala spalno vrečo in armafleka, kajti v šestici sta samo dva kompleta.

Filip je prišel iz tabora šest. Skoraj se nismo pogovarjali. Morala nama je padla na ničlo. Zato sva na poti do šestice še bolj trpela. Razmere so bile obupne. Vdiralo se je najmanj do kolen, običajno pa še več.

Na štirico vodi pot mimo velike snežne gobe

IZIGRANA SMRT IN SUŽNOST Martin Prešeren

25

»Ja, veste, jok sedaj nič ne pomaga. V takšnih časih je treba delati brez hitrice, panike in premišljenosti. Svetujem vam, da poskrbite čim več živil pred nemško sodrgo pa da v teh dneh, če bodo trgovine odprte, nakupite čim več hrane, drugače jo bodo pobrali Nemci. Bolje je, da vzamete s kot oni, saj katerim bi jim privoščil, da pokrepajo od lakote.«

»Prav imate, Marko, saj jok res nič ne pomaga. Meni se smilijo le ljudje tam doli v Beogradu, zlasti pa otroci.« Vzela je manjšega otroka iz Markovega naročja in odšla v hišo.

»Marko, sedaj pa bo, kar bo. Mrzel sever je zavel čez Jugoslavijo, a če je že tako, se bomo tepli, da nam bo vroče,« se je togotil Jože.

»Jože, jaz sem svoje stvari s skednja prinesel dol in imam vse skupaj v kuhinji,« mu je sporočil Marko.

Jože je odšel na skedenj po svojo vojaško opremo in prav tako s priloženjem kmetice spravil vse skupaj v kuhinjo.

Neki vojak je prinesel mizo tudi za Jožeta in njegovega administratorja. Ta je vse pripravil za izdajo uniform in orožja novincem, ki so zjutraj prišli v to enoto.

Jutro je bilo toplo in jasno, le komaj vidne meglice so se vile visoko na nebu. Marko in Jože sta s svojimi pomočniki delila uniforme in orožje. Vpoklicanci so disciplinirano pristopili k mizam in dajali svoje podatke. Obenem pa oddajali vojaške knjižice. Marko je te knjižice in druge dokumente skrbno polagal v vojaški kovček.

Na dvorišču je bilo mirno, delo je teklo v redu, kot da se ni zgodilo prav nič posebnega, ko nekdo izmed novincev zavpije na ves glas: »Ali jih vidite?«

»Kaj vidiš?« vpraša Marko.

»Poglejte tja gor, kjer letijo trije avioni. Popolnoma beli so!«

Marko je svoj pogled usmerjal tja, kamor je kazal novinec. Končno jih je zagledal. Slišati je bilo tudi rahel zvok motorjev. Bili so res popolnoma beli, obsijani od sonca, leteli pa so v smeri Ljubljane. Bili so nemški lovci izvidniki. Tudi kmet in kmetica sta z otroki v naročju prišla iz hiše. Vsi so stali in gledali v nebo, dokler se avioni niso izgubili izpred oči.

Marko je šele v tem trenutku dojel kruto resnico, da je res vojna. Prvič je videl na jugoslovanskem nebu sovražnikove avione, lovce izvidnike, ki so se upali pojaviti in preleteti jugoslovansko ozemlje. To se mu je zdelo drzno in nesramno. Bil je jezen in v sebi zaklel »hudiči švabski, kaj si le upajo«, obenem pa ga je stisnilo pri srcu, ker se mora sprijazniti z dejstvom in položajem, kakršen je. Jože je vrtel v ustih svojo cigareto in zaskrbljeno gledal v tla, kot bi imel sabo vest. V rokah je držal puško in se poigraval z nekakšno vrvico. Približal se je Marku in mu povedal, da bo dan pregled orožja. Zadnji rezervisti so že odšli opremljeni z dvorišča, vsak k svojim, kot jim je bilo naročeno. Joževi pomočniki so pospravili in uredili skladišče v veliki veži kmetije. Marko je zaboj z dokumenti zavlekel v vežo k Joževemu zaboju.

»Tako, Jože, mislim, da sva zaenkrat opravila svojo nalogo, vpoklicavec pa verjetno ne bo več. Če pa pride še kakšen zamudnik, ga bova že oblekla in oborožila,« je mimogrede povedal Marko. Odšel je v kuhinjo, vzel svojo puško ter se napolnil na dvorišče. Prisedel je k Jožu na hrastov hloh. Oba sta pričela čistiti orožje, puško in nož.

V zvoniku velike in lepe vaške cerkve so praznično potrkavali. Ljudje so v prazničnih oblekah hiteli k sveti maši. Med njimi so se prerivali otroci z butarami, ki so bile bogato obložene. Marko je svojo puško položil prek kolen in jih opazoval. Med civilisti je ugledal tudi nekaj vojakov, ki so stopali proti cerkvi. To so bili večina kmečki fantje in mošje, ki so kot drugi verniki spoštovali večje cerkvene praznike. Kakšna ironija, si je mislil Marko. Pričela se je vojna, tukaj pa pobožnost in molitev za mir na svetu. In vojna prav na to nedeljo, ki je znanilka pomladi, ljubezni in novega življenja v naravi, ko pričnejo brsteti vrbe in poganjati mačice, rmeni viseči leskovi cveti, in zvončki na zelenih livadah. Hitler ni poznal sentimentalnosti in lubezni preprostega, poštenega človeka, ki si je želel mir in delo ter svojo svobodono deželo.

V tej vasi se je zdelo, kot da se ni pričela vojna. Po prvem jutranjem strahu, razburjenju in presenečenju se je pričelo odvijati normalno življenje, predano neznanim usodi. Tudi kraško procesijo so naredili. V tem sprovodu je Marko opazil le starejše kmete in žene; največ je bilo otrok z butarami. To je pomenilo, da so mlajši gospodarji in starejši sinovi prav tako odšli na vojno braniti domovino. Vas je bila ob najmočnejšo delovno silo, postala je ubožnana in siromašna, delo se je prevladovalo na ženske. Teh pa ni nihče vprašal, ali bodo zmogle v tej pomladi obdelati polja. Vendar je Marko ob tem premišljevanju imel občutek, da je vsa zadeva za vaškane taka, kot bi hoteli reči: pričela se je sicer vojna, Hitler, ti pa počakaj toliko časa, da dokončamo svoje cerkvene obrede, potem pa lahko začneš, če ti bo hočeš.

IVAN JAN-SREČKO

10

KOKRŠKI ODRED

Poročila poveljstva Kranjčevega bataljona navajajo, da ga je vodnik vodil po napotkih štaba 1. grupe odredov. Ta je vodniku naročil, da mora bataljon za vsako ceno pripeljati pod Begunjščico, kjer je bila zanj pripravljena hrana.

Branko Djordjevič-Jure je vedel, da je skladišče s hrano skrito na Prevali pod Begunjščico (1300 m), ne pa na njej, zato so lačni in utrjeni borci že težko pričakovali, kdaj bodo dosegli ta kraj.

Brez počitka in brez hrane so hodili že celih 24 ur. In prav tako kakor v Simonovem bataljonu so bili tudi v Kranjčevem nekateri borci bos, vsi pa nepopisno utrjeni in lačni.

Toda pod Begunjščico, kjer naj bi bila hrana, so 20. avgusta 1942 našli prazno skladišče. Nemci so ga s pomočjo ujetega partizana odkrili in izpraznili. Poveljstvo Kranjčevega bataljona je celo izključilo to možnost, vendar je bila resnica. Tako sta bila razočaranje in lakota še hujska, razpoloženje pa je močno padlo.

Medtem so Nemci tam že zbirali svoje sile in pripravljali nov napad.

Prav o tem delu poti, ki borcem Kranjčevega bataljona ni bila znana, nestrano pa je bilo zaradi Perkove desertacije prisotno nezaupanje do preostalih vodičev iz Kokrškega odreda, je v dosedanjih opisih precej netočnosti in vrzeli.

Na srečo sta vodiča Branko Djordjevič-Jure in Anton Rozman-Tominc ostala živa in sta razne vrzeli zapolnila.

Torej: od Save do Leš je kot dober poznavalec terena vodil kolono Anton Rozman, od tam dalje pa spet Branko Djordjevič-Jure. Do Bistriške planine so zaradi nevarnosti morali priti kar najhitreje, a ker so bili že hudo utrjeni, ni šlo, kot bi bilo potrebno.

Takoj na levi je bila Radovljica in močne Begunje s policisti v Poljčah, na desni pa Tržič s številno policijsko posadko. Zaradi utrjenosti so kljub temu do Sv. Neže (Brezij) v podnožju Dobrče dvakrat počivali.

Dan jih je dobil na Bistriški planini. Tu so zaradi hrane zavili

zahodno proti Begunjščici. Hodili so po stezi, ki jo je vodil dobro poznal; zdaj še bolj utrjeni, lačni in neprepani.

Naenkrat so prvi v koloni opazili kakih 20 ali nekaj več ljudi, ki so na pobočju Begunjščice v enakih belih srajčah kosili travo. Vodiča sta takoj pomislila na možnost, da to niso kmetje, temveč kamuflirani policisti. To je bilo rečeno komandantu Kranjcu, kajti stari gorenski borci so že poznali nemške zvižaje. Čeprav je komandant nato nekaj govoril o paničarstvu, je kljub temu poskrbel za ustrezno stražo. Na višini, kjer so se ustavili, so precej daleč naokoli lahko nadzorovali tudi dolino.

Od tu je proti skritemu skladišču hrane na Preval pod Begunjščico odšlo 15 borcev z Djordjevičem na čelu.

Takratni vodič Branko Djordjevič-Jure je o tej napeti poti povedal: »Bolj ko smo se bližali skladišču, širše je bila shojena steza. Vedno več je bilo luknjic, ki so jih v zemljo vtisnili željvi policijskih čevljev. Teh sledov mi nismo puščali. Tudi nismo imeli takih čevljev, pa še vse sledi smo nazadnje zamaskirali z listjem. Vedno bolj sem se bal, kako bo pri skladišču.«

Kmalu je bilo vse jasno. Skladišče je bilo prazno. Obstal sem kot vkopan in nisem mogel verjeti, da je to res. Tovarišem sem potem pokazal, kje je bila hrana, a najbolj me je skrbelo, kaj bo rekel komandant Kranjc.

In ko sem mu sporočil, kaj se je zgodilo s hrano, sem doživel natančno to, česar sem se bal: prav nobene dobre besede. A saj ni bilo čudno... Zatem so kuharji skuhalili še nekaj malega jesprenja, jaz pa sem ves zamišljen in osramočen čepel ob strani.

Potem se je spet pokazala skupina koscev v belih srajčah. Komandant se je začel z njimi pogovarjati in jih nazadnje vprašal, če jim lahko za plačilo prinesejo nekaj hrane. Dobili so pritrden odgovor. Odgovorili so tudi, da jo do tod lahko prinesejo v štirih urah.

Takoj sem opazil, da to niso kmetje. Govorili so v koroškem dialektu, zato sem enega vprašal, od kod so. Odgovoril mi je, da iz Tržiča. Čigav? Sin kovača Dornika?»

A Djordjevič, ki je dolga leta živel v Tržiču, je tam poznal vse ljudi. Zato je vedel, da koscev laže. To je Djordjevič potem pojasnil Mitji Ribičiču-Cirilju. Zatrdil mu je, da so to neznanci in da sploh niso domačini.

Vendar so oni odšli »po hrano«, partizani pa so ostali, kjer so bili. Tedaj sta vodiča Djordjevič in Rozman tudi štabu bataljona pojasnila, da je ta skupina koscev skrajno sumljiva, da niso iz Tržiča in da so morda tržički policisti. Svetovala sta, da bi ta kraj čim hitreje zapustili.

Štab je nekaj časa razmišljal, kaj storiti, potem pa se je le odločil za odhod... Spustili so se k ljubeljski cesti, da bi jo prešli.

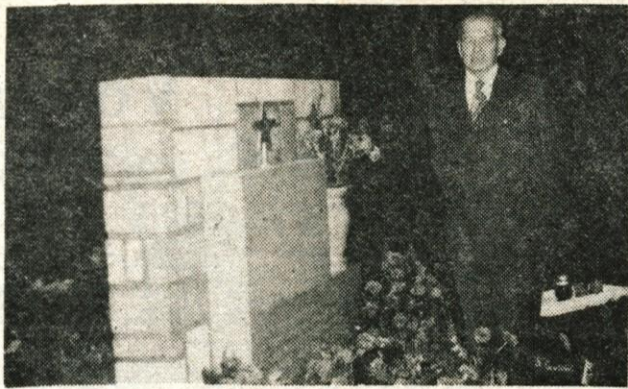
Ko so prišli iz gozda, jim je nekdo od spodaj zavpil, kdo je tam gori, partizanska predhodnica pa je odgovorila z vprašanjem, kdo je od spodaj. Tako so se poklicali nekajkrat, končno pa je vodil Djordjevič nazadnje zavpil, da so partizani, v naslednjem trenutku pa so jih začeli obstreljevati z več strani.

Puškorniljevec iz predhodnice je bil takoj zadet. Zlata Vidmar-Katja je bila ranjena v nogo. Djordjeviča pa je krogla rahlo oplazila čez zadnjico.

Komandant je takoj zapovedal juriš in tako so prešli cesto ter hiteli dalje na njeno strmo vzhodno stran.

Proti 1. bataljonu Savinjskega odreda, ki so ga Nemci na levem bregu Save odkrili 20. avgusta 1942, torej brž po prihodu v Karavanki, vendar pa ne že prej, so naglo pripravili dve četi 921. in 922. bataljona deželnih strelcev. Ti dve četi sta z drugimi nemškimi oddelki zasedli južno pobočje Kokoše (2088 m) še ponoči z 20. na 21. avgust.

Tako je imel Kranjčev bataljon Savinjskega odreda, ki naj bi ga bila Djordjevič in Rozman vodila dalje proti Štajerski, na južni strani ni Kokoše zaprt pot. Zato se tudi ni mogel povezati z 2. bataljonom, ki je bil v bližini Kokoše. Tako se je v teh dneh, izogibajoč se nemškim napadom, zadrževal še bolj vzhodno od Dolgih njiv, na jugoslovansko-avstrijski meji, pa tudi na Koroškem.

Odkritje spominskega obeležja NOB v Gostetah – Borci, mladina in številni krajski Godešiči, Trate, Gostec in okoliških vasi so se v nedeljo, 11. oktobra zbrali na slovesnosti ob odkritju spominskega obeležja NOB nad vasjo Gostec pri Škofji Loki. Tu so imeli leta 1943 svoj sedež okrajni odbor OF, SKOJ, okrajna gospodarska komisija, v začetku leta 1944 pa tudi okrajni komite KPS za Škofjo Loko. Septembra 1943 je bila tukaj ustanovljena puškarska delavnica A-513. Krajevna odbora ZZB Godešič in Trata sta postavila spominsko obeležje v spomin šestim tovarišem: Tonetu Čadežu, Jožetu Debencu, Adolfu Miheliču, Ludviku Bizantu, Ivanu Bergantu in Stanku Jamniku, ki so tam padli 24. oktobra oziroma 11. novembra 1944. Na slovesnosti, ki so jo borci z Godešiča in Trate dobro pripravili, je spregovoril Franc Križaj z Godešiča. M. V.

V spomin na požig partizanske vasice je bilo v Gozdu tradicionalno srečanje nekdanjih borčev in drugih občanov, s katerim se je sklenilo praznovanje v krajevnih skupnostih Križe, Senično in Sebenje. Slavnostni govornik na srečanju je bil Janez Bedina, predsednik republiške komisije za ekonomske odnose s tujino, ki je orisal boj tržičkih ljudi med narodnoosvobodilno vojsko in nemškimi okupatorji. »Voditi nas mora dejal, da bomo stvari rešili z zavihanimi oznoženimi od dela, nikakor pa ne samo z razpisanim pasu. Ni rešitev zmanjšati investicije, osebne dohodke, ampak z več dela, z večjo proizvodnjo znižati stroške in več zaslužiti.« – Foto: M. V.

Kostanj greje dlani – Imenitno dopoldne so predškolski otroci iz urtica Tugo Vidmar prejšnji teden se povzpeli na Smarjetno goro in nabrali cele košarice kostanja, nato pa so ga vzgojiteljice naslednji dan pripravile na urtu spekle. Vsa naporna pot prejšnjega dne je bila pozabljena, ko je na žerjavici zadišal sladki kostanj. Malo so bile črne dlani, toda to vendar sodi k veselju. – Foto: L. M.

Dom na Ratitovcu – Planinsko društvo Železniki se je ob materialni in strokovni pomoči pokrovitelja – Slovenijalesa – trgovine lotilo obnove planinskega doma na Ratitovcu. Dom je star več kot 25 let in ni bil več primeren za tako številni obisk in tudi ponudba ni mogla biti več takšna, da bi ustrezala zahtevam planincev. Sedaj je društvo prenovilo obe jeditnici, predstobo in vetrolov. Pred tem pa je že z izgradnjo tovarne žičnice rešilo problem materialne oskrbe doma. Zgradilo je tudi dodatni vodni rezervoar. Slavnostna otvoritev prenovljenega doma bo prihodnje leto ob 75-letnici organiziranega planinstva v Selški dolini. Do tedaj bodo obnovili tudi sobe. V soboto, 3. oktobra, je bilo v domu na Ratitovcu srečanje planincev PD Slovenijales in Železniki. Ob tej priložnosti so pregledali dosedanje delo in pripravili program dela za prihodnje. – T. Nastran

VEŠČEVALEC VUČKO 11

VAŠA PISMA

MALICA V ŠC ISKRA

Marsikdaj slišimo mi mladi kako pikro na svoj račun: da smo leni, vsega presiti, nehalni... Je res tako?

Delavnik večine učencev ŠC Iskra se začne zjutraj, ko se mnogi vozijo tudi po štirideset kilometrov daleč v šolo. Pouk, natrpan s snovjo in profesorji, s strogimi kriteriji, opravijo svoje. Učenci se popoldan vračajo domov utrujeni, a se začne učenje za jutri.

»Tako je pač po vseh srednjih šolah!« boste rekli.

Pa vendar temu ni tako. Šolsko poslopje je staro, učilnice komaj še služijo svojemu namenu, elektro laboratorij je porazen, telovadnico si izposojamo v Stražišču, prehrane na šoli pa sploh ni...

Malica v Iskrini menzi je za plitve žepa dijakov težko dosegljiva, zato so mnogi hodili v bližnjo delikateso. Poslej tja ne smejo več. Učiteljski zbor je na pobudo trgovine prepovedal vsako zapuščanje šole med odmori. Malica naj se nosi od doma (zelo higiensko) ali pa naj dežurni zbere vse naročnike in vsem prinese malico. V ta namen smo dobili tudi cenik, na katerem je več slovničnih napak, kot ponudbe. V dvajsetminutnem odmoru in v razredu s štirideset učenci si tak način malice ne znamo predstavljati. Marsikomu se ob tem postavlja vprašanje, ali smo dijaki tako nezreli, da nam ni dovoljeno izbirati pri že tako borni malici.

Sodobna tehnika potrebuje strokovnjakov, ki pa jih iz takih pogojev zanesljivo ni mogoče dobiti. Zanimivo je, da delavci Iskre že nekaj let odvajajo sredstva za nov šolski center, a načrtov sploh še ni...

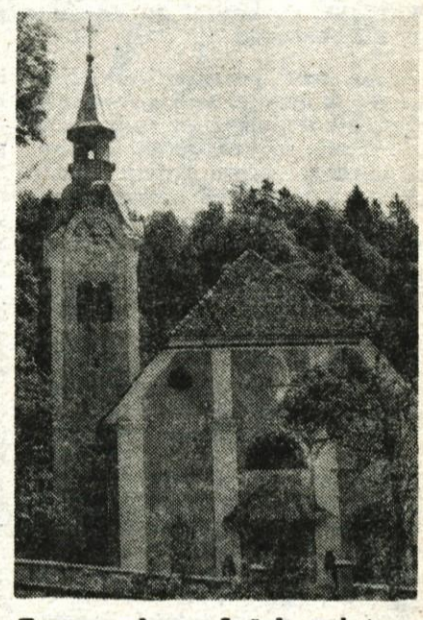
Dijaki ŠC Iskra

Črtomir Zorec POGOVORI O TRŽIČU, NJEGOVH KRAJIH IN LJUDEH

(19. zapis)

Pred leti, ko sem popotoval s temi zapisi v kraje radovljanske občine, se mi je nekajkrat primerilo, da sem »prestopil občinske meje«. Tako sem tudi s pripovedjo o Lešah segel že na tržičko stran. Seveda nehote, ker sem pač zložno prišel v globel Leš od radovljjskih Brezij. Potem pa so mi bile ne le Leše, pač pa tudi Paloviče, Vadiče, Popovo – vsa »gorenjska Vipava« kar močno blizu. Da sem v hitrici zašel čez »mejo«, saj sem mislil vse pisanje posvetiti le Prešernovemu stricu Jakobu, ki je v Lešah župnikoval v letih 1827–1830, je res. Najbrž je pesnik tega strica tudi kdaj obiskal, saj je po sporočilu imel strica Jakoba najraje. Po šegi onih časov pa so študentje o počitnicah radi obiskovali svoje sorodnike.

No, zdaj »moj nehoteni« prestop meje popravljam in uvrščam pripoved o Lešah in okoliških vaseh v zapise o Tržiču, kamor Leše z okolico po novem res sodijo.

Farna cerkev v Lešah – kot vse leške hiše, je tudi njihova cerkev vsa obdana z zelenjem. Na sliki je dobro viden lep portal iz rezanega zelene peraskega kamna (tufa).

GORENJSKA VIPAVA

Že stari Valentin Vodnik je v svoji Pratici (izšli l. 1795) dal zapretemu svetu okrog Leš pod 1654 m visoko Dobrčo to ime. Kajti tu je res topleje kot kje drugje na Gorenjskem, zemlja ne pogreša moče, vse je v zelenju sadnega drevja in v zavetju pred hladnimi vetrovi. Zelenja pa je celo toliko, da so zaselki okrog Leš kar skriti in jih ne morem niti prikazati v podobi.

Lepoto, mir in zatišje »gorenjske Vipave« je znova odkril pisatelj dr. Josip Ciril Oblak. Napisal je leta 1939 pravcati slavospev tem krajem.

Tudi sam sem že kdaj hodil v Leše, toda tjakaj me je vodila radoznala misel, če je še kaj spomina ostalo na starega župnika Jakoba. Prešerna razen vpisov v cerkvenih knjigah seveda.

Vselej pa sem moral pritrđiti pisatelju Oblaku, da so Leše res skoraj v kotlu, okrog in okrog obdane z zelenimi bregovi, le proti Peračici je viden izhod. Kot v varni dlani leži ta zeleni, prisojni svet. Pisatelj Oblak je celo trdil, da leže Leše v kraterju ugaslega ognjenika. Tudi zato je tu tako toplo in rodovitno... Seveda je trditve bolj pesniška kot strokovna. No, pa naj bo že kakorkoli!

Začuda pa je v tej razmeroma rodovitni deželici pesnikovemu stricu menda tako slabo šlo, pač majhna fara in malo »ofra«, še manj pa naročenih maš, da je nekdo v ihti samemu škofu Wolfu potožil: »To niso Leše, to so Kleše!« Vse so izvlekli iz dobrosrčneža. V tem pogledu mu je bil nečak France docela podoben...

Brezje!; z vozi so včasih prihajali v Leše od radovljjskih Brezij pa mimo slovite, zaradi kamnolomov zelene tufa, Peračice.

Časi so se spremenili tudi v tem odročnem svetu. Včasih so mlini mleli zrno z leških njiv, zdaj mlini stojé, moko pa ljudje kupujejo v Mercatorjevi trgovini v vasi. Sadje in kostanj obilo rodi, več kruha in tudi bolj belega in na debelo narezanega pa daje Lešanom, Popovčanom, Palovičanom, Hujanom, Hudgrabenčanom, Vadičanom in Visočanom bližnja tržičska industrija.

Poleg Leš, ki imajo le nekaj nad 200 stalnih prebivalcev, so najbolj »obljudene« Paloviče (88); Popovo (22) in Vodiče (26) imata le malo prebivalcev, drugi zaselki pa še manj. Poleg Leš, veljajo le Vadiče za zgodovinsko izpričano vas (prvič so omenjene v stari listini iz 11. stoletja, kot lastnina briksenskih škofov).

Cerkev, posvečena sv. Jakobu, ni prav stara. Izročilo ve zanjo šele od leta 1822 dalje. Morda je na njenem mestu kdaj stala kaka večja kapela? Šolo pa so imeli v Lešah že v prejšnjem stoletju, vendar so jo partizani leta 1944 požgali, da se ne bi v njej vgnezdil okupator. Zdaj ima leška mladina novo, štirirazredno, lepo šolo.

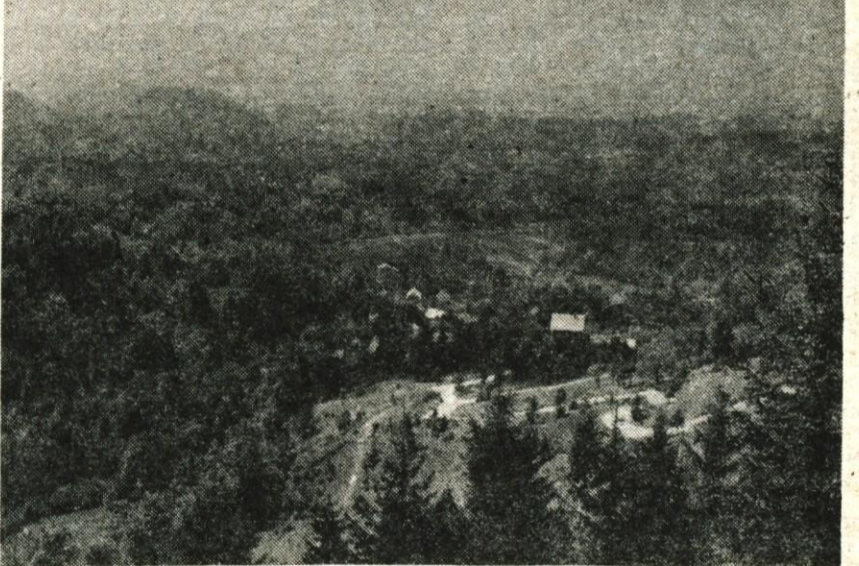
Podobe v cerkvi je naslikal kranjski slikar Matija Bradaska, ki docela ustrezajo preprostem ljudskemu okusu podgorcev. Preprosto, skromno, prirčno, barvito in jasno, brez kakih previsokih umetniških želja...

Sredi vasi, v neposredni sosesčini cerkve je postavljen spomenik NOB. Vkllesana imena padlih borcev pričajo, kako časten doprinos k osvoboditvi je dala ta majcena deželica: Lešanov je zabeleženih na plošči osem, Palovičanov so štirje, od svete Neže jih je tudi četvero, z Visoč je eden, iz Vadič dva in s Popovega eden. Pod imeni je vklesan znamenit rek: »Kdor umre za domovino, je živel dovolj!«

POTA V LEŠE

Seveda danes Leše niso več tako zaprt in odljuden svet. S »partizanske ceste« (med okupatorji imenovane Banditenstrasse), ki veže Tržič z Begunjami, vodi v globoko ležeče Leše urejen asfaltirani cestni odcep. Tam zraven je tudi zaselek Hudi graben, vselej poln hudourniške vode s pobočij visoke Dobrče.

Nekoliko zamudnejši je dostop od Kovorja (kjer imajo tudi svoje

Pogled v leško globel. Cerkev in hiše se komaj vidijo iz zelenja. Bolj vidna je nova cesta, ki vodi v Leše od glavne prometnice pod Dobrčo v serpentinah navzdol.

Tekmovanje šolanih psov

Škofja Loka – Kinološko društvo Škofja Loka, ki se ukvarja s šolanjem športnih psov, je v soboto, 10. oktobra, pripravilo tekmovanje, s katerim zaključuje letošnje sezono šolanja. V tekmovanju, ki je obsegalo vaje poslušnosti, sledenja ter obrambe in napada, je sodelovalo 15 psov in njihovih vodnikov. Za večino je bilo tekmovanje tudi opravljanje izpita prve stopnje, dva pa sta delala tudi zahtevnejšo stopnjo. D. Z.

Loška devizna zveza

Sled je vodila v Tetovo, od koder je v nekaj mesecih pretilo v denar okoli 500.000 zahodnonemških mark — Prekupčevalci iz Škofje Loke so devize — ob proviziji seveda — prodali znancem — Kupci so se seveda od tako pridobljenih deviz morali posloviti

Samo srečni povezavi dveh sicer časovno le malo, toda krajevno zelo oddaljenih dogodkov gre zaslug, da so miličniki in kriminalisti Uprave za notranje zadeve Kranj odkrili eno največjih deviznih prekupčevanj v zadnjem času. Javnemu tožilstvu so ovadili zaradi kaznivga dejanja kupčevanja z zlatim denarjem, tujo valuto in devizami 18 oseb, več pa še zaradi deviznega prekrška. V preiskovalnem priporu se je znašlo 7 oseb, kupci deviz, ki so dinarje takole na črno zamenjali, pa so morali zaradi tega devize vrniti — seveda brez dinarskega povračila.

Razpletati se je začelo konec julija letos, ko je Zmago Šinko (roj. 1952), po poklicu šofer iz Škofje Loke prijavil na postajo milice, da so mu ukradli fička, v katerem je bilo okoli 2 milijona novih din. V resnici je bilo denarja na zadnjem sedežu pod odejo precej manj, tako visoka vsota naj bi bila le spodbuda, da bi se miličniki bolj »potrudili«. Avto-

mobil so res našli, toda le 200 m od železniške postaje na Trati, kjer ga je Šinko verjetno tudi sam pustil, pa pozabil. Avtomobil je bil sposojen, ta čas pa je sam skočil s svojim avtomobilom do letališča Brnik, ob povratku pa verjetno pozabil mesto, kje je parkiral.

Le nekaj dni pozneje, 2. avgusta, pa se je dobrih 500 kilometrov daleč na železniški postaji v Beogradu pripetil nenavaden dogodek. Dva sprevednika sta ob pregledovanju kupejev našla na polici črno torbo, očitno pozabljeno in jo, ne da bi jo odprla, oddala na železniški postaji milice. Tam so jo odprli in imeli kaj videti: v njej je bilo lepo zloženih 1,76 milijona din, seveda novih, pa devizna knjižica in osebna izkaznica na ime Aslani Osman (roj. 1959) iz Tetova, sicer pa je študent višje šole za organizacijo dela v Vranju. Povedal je, da denar ni njegov, pač pa da mu ga je dal stric iz Škofje Loke, ki sicer dela na Danskem. Denar naj bi odnesel v Tetovo, kjer stric zida

hišo. Po preverjanju se je izkazalo, da stric res obstaja, vendar pa se mu o toliknem denarju ni niti sanjalo. Pač pa je o tem denarju nekaj vedel drugi Aslanijev stric, tudi iz Škofje Loke, Saip Izeti (roj. 1940), šofer v Alpetouru. Kriminalistom se je čudno zdelo, da v tako kratkem času odkrite velike vsote denarja ne bi imele nobene povezave; niti, čeprav zelo rahle, pa so vodile v Škofjo Loko. Sled je bila prava, saj se je kasneje izkazalo, da gre za veliko, dobro delujočo zvezo, preko katere se je v kratkem času, od maja letos pa do konca julija, pretilo iz Tetova med kupce v Škofji Loki in tudi Kranju kar okoli 500.000 zahodnonemških mark.

Osman Aslani je bil le kurir, ki je imel to smolo, da je zamudil letalo in zato potoval z vlakom, v Beogradu pa ga je zmagala lakota in je za hip skočil ven po burek. Devize je Aslani dobival v Tetovu od Ramadana Ismailija (roj. 1927), prodajalca limonade, Minira Ljume (roj. 1932), brez zaposlitve in Hiani Alija (roj. 1932), kmeta. Kurir je marke izročal Šaipu Izetiju in Zmagu Šinku v Škofji Loki, ki sta jih prodala naprej in pri tem seveda tudi zaslužila. Vsote so bile različne, dosegle pa so tudi do 100.000 mark pri enkratni prodaji, posameznim kupcem pa sta seveda zaračunavala provizijo. Koliko sta pri tem zaslužila ni mogoče izračunati, verjetno pa gre za zaslužek v milijone. Občasno so bili kurirji v tej zvezi tudi drugi. Tako je enkrat nesel v Tetovo 1 milijon novih din Peter Stanovnik (1936) iz Vrmaš in od Osmana Aslanija v Tetovu prevzel 62.000 mark ter jih prinesel v Škofjo Loko. Podoben posel je enkrat opravil tudi Rudolf Veber (roj. 1952) iz Škofje Loke, ki je prodal 35.000 mark in dinarje izročil spet Zmagu Šinkotu. Eden od članov v tej verigi je bil tudi Hasan Harbaš (roj. 1935) iz Škofje Loke, ki je enkrat kupil 3000 mark, vendar pa so pri njem našli cel seznam naslovov in telefonskih števil možnih kupcev. Sam sicer pravi, da je v treh letih zamenjal za okoli 4 milijone novih din in zaslužil pri tem 600.000 dinarjev, koliko pa je resnice na tem, pa bo pokazala nadaljnja preiskava.

L. M.

S SODIŠČA

Ni plačeval preživnine

Čeprav je bil že enkrat obsojen, ker se izmika plačevanju preživnine za otroka, je Maks Bevk moral ponovno pred sodnike

Maks Bevk je star 30 let, po poklicu strojni ključavničar, vendar pa kljub tako iskanemu poklicu že od leta 1976 ni redno zaposlen. Delno je tega kriva tudi njegova vdanost pi-jaci, zaradi česar se je že zdravil, a kot kaže, ne preveč uspešno. Čeprav je mlad, zdrav in močan, si že dlje časa ni poiskal redne zaposlitve in kljub svoji sposobnosti za delo od časa do časa dela le kaj priložnostnega. Zaradi tega seveda ni kaj dosti pri denarju, saj vse porabi za svoje preživljanje. Zato tudi že štiri leta, odkar se je razvezal, ne plačuje preživnine za svojo hčerko. Bivši ženi je denar za otroka pošiljal le kakih pet mesecev. Ker ni redno zaposlen, tudi ni mogoče izterjati preživnine, ki jo je dolžan prispevati. Pred časom je bil zaradi tega že obsojen na pogojno kazen, vendar brez uspeha. Za kaznivo dejanje

neplačevanja preživnine je zagrožena kazen do enega leta zapora. Senat temeljnega sodišča v Kranju pa mu je za ponovno kršitev obveznosti dosodil 6 mesecev zapora.

Obenem se je Maks Bevk zagovarjal tudi zaradi dveh vlovov v počitniško hišico v Žejah pred tremi leti, ko je vzel moško ročno uro in moško bundo in dve ribiški palici. Uro je prodal, ribiški palici je odvrget, bundo pa so miličniki našli pri njem doma in jo vrnili oškodovancu. Za to kaznivo dejanje mu je sodišče prisodilo 7 mesecev zapora ter obe kazni združilo v enotno — eno leto zapora. To pa je tudi dovolj dolga doba, da bo lahko spoznal, da takšen način življenja pač ne vodi nikamor, da mu pijača prinaša samo težave, zaradi katerih nima obstanka pri rednem delu, pa še svojim obveznostim se zaradi tega izmika.

NESREČE

IZGUBIL OBLAST NAD VOZILOM

Škofja Loka — Na cesti med Škofjo Loko in Železniki se je v soboto, 10. oktobra, ob 21.30 uri zgodila prometna nesreča, v kateri je bil voznik osebnega avtomobila Viljem Stanovnik težko ranjen. Voznik je pripeljal iz Škofje Loke, v ostrem desnem ovinku pri apnenici pa ga je na rahlo mokri cesti zaneslo v levo. S prednjimi kolesi je trčil v pol metra visok kup zemlje za cesto, zaradi česar se je vozilo prevrnilo na streho in na bankini obstalo na desnem boku. Voznik je padel iz vozila in hudo ranjen obležal na travi, z nogami pod vozilom.

NEIZKUŠENOST POVZROČILA NESREČO

Škofja Loka — V nedeljo, 11. oktobra, se je neizkušnemu kolesarju, 7-letnemu Sigiju Kecmanu, iz Škofje Loke, pripetila nezgoda, ki ga je veljala pretres možganov. Otrok je namreč peljal preko kapucinskega mostu do odcepa ceste pri samopostrežni trgovini, kjer je nameraval zaviti levo. Pri nagibu pa ga je zaradi vlažnega cestišča in peska, posutega po njem, spodneslo, tako da je padel. Pri padcu je z glavo udaril ob stopnico samopostrežne trgovine.

D. Z.

Vozniško dovoljenje za 8000 šilingov

Avstrijske avto šole ne vedo (ali nečajo vedeti), da avstrijskih voznikov dovoljenj naši državljani ne morejo zamenjati, saj to velja le za naše zdomce

Ko je I. M. zvedel, da lahko v Avstriji v kratkem času, nekako v dveh tednih, pride do vozniskega dovoljenja, pravzaprav ni imel več kaj premišljevat. Julija letos je vzel dva tedna dopusta in se prijavil na vozniski izpit pri avto šoli v St. Vidu pri Celovcu. Lahko bi se sicer tudi v kaki drugi avto šoli, ki jih je za mejo kar precej, toda ta je konec koncev kar blizu. Za to šolo je zvedel od znanca, ki mu je zastopnik te šole razložil, da na hiter način pridobi voznik dovoljenje in ga seveda brez problemov uporablja tudi v Jugoslaviji. Cena je bila sicer nekoliko visoka. Okoli 8000 šilingov veljajo teoretični pouk, praktična vožnja, izpit iz prve pomoči in zdravniški pregled. Vključeno je tudi okoli dva tedna trajajoče bivanje v penzionu ali hotelu. Vozniški izpit pri nas je seveda dokaj cenejši, celo za polovico, če seveda kandidat za voznika ne opravlja izpita več kot enkrat. Traja pa seveda nekaj dlje.

I. M. iz Kranja se je torej julija preselil za štirinajst dni in se skupaj z 18 slušatelji intenzivno pripravil na izpit. Medtem ko je avto šola organizirala teoretični del priprave na izpit tudi v slovenskem jeziku, pa je praktični del pouka o avtomobilih znamke golf potekal bolj ob skromni slovenščini, saj je instruktor poznal le tri slovenske besede: stop, levo in desno. No, I. M. tudi ni znal nemško, pa je bil poučevanje verjetno bolj omejeno na kretnje. Po štirinajstih dneh je ob vseh drugih zahtevah I. M. opravil izpit, tako kot še ostalih štirinajst tečajnikov, le 4 niso naredili. Po tako zaželeno knjižico je pridobil čez teden dni in izročili so mu jo skupaj s potrdilom, da je res opravil izpit za voznika B kategorije. Potrdilo naj bi dokazovalo, da ima kandidat veljavno avstrijsko voznisko dovoljenje. S temi dokumenti naj bi se I. M. napotil na sekretariat za notranje zadeve pri občini, kjer ima stalno bivališče, in ga zamenjal za našega, jugoslovanškega.

Prav tu pa se je zataknilo, saj v avstrijski avto šoli niso povedali kandidatu bistvenega ali pa so prav tako neobveščeni kot kandidati sami, ki se poprej na občini niso pozanimali, če bodo lahko dovoljenj zamenjali.

Po zveznem zakonu namreč lahko zamenja tuje voznisko dovoljenje za jugoslovanško le naš državljan, ki je opravil vozniski izpit v kak tuji državi med stalnim bivanjem na delu v tujini oziroma med začasnim bivanjem na delu v tujini. Štirinajstednevno turistično bivanje čez mejo se pri tem nikakor ne upošteva. Po pravilniku o vozniskih izpitih pa velja, da se kandidat prijavlja za vozniski izpit v kraju stalnega bivališča oziroma v kraju, kjer začasno biva najmanj pol leta.

I. M. najbrž ni edini z Gorenjske, ki se mu je zgodilo, da je opravil vozniski izpit, pa kljub temu ne more sesti za volan. Pridobljeno znanje bo sicer lahko uporabil, ko se bo v kraju bivanja prijavil k vozniskemu izpitu, razočaranje, da so mu v avstrijski avto šoli zamolčali hotele ali nehoti sedanje težave, pa bo ostalo. Pa še približno 20.000 novih din je stalo takšno »spoznanje«. Še slabše pa se je gotovo počutil kandidat za voznika C kategorije, ki je prinesel v zamenjavo prav tako avstrijsko voznisko dovoljenje. Zaradi vožnje brez izpita po slovenskih cestah je sodnik za prekrške moral kaznovati z daljšo prepovedjo opravljanja izpita za voznika B kategorije. Ko je mislil, da bo lahko po hitrem postopku »vskočil« v kategorijo C, za katero nima prepovedi in ta avstrijskim hitro pridobljenim dovoljenjem, je lahko zvedel isto kot I. M. in še nekateri.

L. M.

Grobo izsiljevanje prednosti

Nepoznavanje in nespoštovanje prometnih znakov, nepriznavanje kolesarjev in pešcev za enakopravne udeležence v prometu, brezglava hitrost, alkohol in še vrsta drugih vzrokov botrujejo izsiljevanju prednosti na cesti. Pogosto jo »izsiljevalci« poceni odneso, včasih pa izzove neljubne posledice.

V četrtek je voznica kombija Franciška Oranič, stara 52 let, iz Križev, v križišču cest za Tržič, Sebenje in Duplje izsilila prednost kolesarju Zuidiji Hotu, staremu 27 let, doma iz Strahinja. Kolesar je pripeljal iz Tržiča po prednostni cesti, voznica pa po stranski cesti iz smeri Retenj. Pri prometnem znaku ni počakala, pač pa je počasi zaprla pot kolesarju. Oplazila ga je, le-ta pa je izgubil ravnotežje in padel.

V petek, 9. oktobra, pa je v Virmašah 34-letni voznik Francišek Stanovnik, doma iz Podlubnika, pri zavijanju v levo, izsilil prednost Julijani Kavčič, stari 23 let, iz Godešiča. Stanovnik je pripeljal iz Kranja, v Virmašah pa je sklenil zaviti levo na dvorišče hiše. Nasproti mu je tedaj iz smeri Škofje Loke pripeljala Kavčičeva. Vozili sta trčili, pri

čemer je bila Kavčičeva ranjena. Na vozilih je škoda 40.000 dinarjev.

Zvonko Lončarič, star 35 doma iz Kranja, je v nedeljo, 11. oktobra, s stranske ceste v B. mažah izsilil prednost voznici J. Jerman, stari 67 let, iz D. Lončarič je namreč sklenil proti gostilni Gorjanc, vendar s tem ni prepričan, ali to lahko stori, kajti s prednostne ceste je tedaj pripeljala voznica Jerman. Lončaričev vozilo je trčilo v avto, pri tem pa je voznikinja 69-letni Franc Jerman padel iz vozila. Jermanova sta v nesreči dobila lažje poškodbe. Lončarič se je zaradi neprimerne hitrosti po 15 metrih uspel ustaviti.

D. Z.

Kupčija je le pretveza za tatvine

Kranj — Konec septembra v začetku oktobra se je v nekaterih krajih v bližini Kranja, kot so S. hinj, Nova vas in Cerklje, pojavila mlajša ženska, ki je pod pretvezo prodaja preproge ali jih zamenjuje za otroška oblačila in hruške vstopala v hiše. Govorila je slovensko in srbohrvatsko. Medtem ko domači iskali oblačila za zamenjati ali stopili v shrambo po kruh, ženska izkoristila priložnost in v brskala po predalih ter omara odnesla denar ali zlatino.

Ponujanje kupčije na domu zamenjava preprog za hrane drugo ni kakšna nova ukana. Pre časom je bilo v več krajih na renjskem že nekaj podobnih merov, ko je skupina takšnih dajalcev, med njimi so tudi mlajša ženske, izkoristila neopretnost in ljivost domačih in odnesla vsote denarja, shranjenega v dalu ali omarah. Zato kaže biti previden pri odpiranju vrat in pri panju kupčij z neznanimi prodajalci.

UNZ Kranj tudi naproša občane, da bi opazili neznane ljudi, ki ukvarjajo s takšnimi posli, da sporoče najbližji postaji milice.

Vinjen za volanom

Na denarno kazen 5000 din in prepoved vožnje motornih vozil B kategorije za 5 mesecev je bil obsojen pred temeljnim sodiščem v Kranju Jusuf Hrnčič iz Velike Kladuše

Lani, v začetku novembra, je Hrnčič v zgodnjih jutranjih urah peljal svojega znanca domov na Golnik. Pred tem je pri nekem znanecu pil žgano pijačo, vendar se je čutil sposobnega za vožnjo. Analiza pa je kasneje pokazala, da je imel v krvi nekaj več kot 2 promila alkohola. Cesta je bila takrat poledenela, zato je bilo treba voziti skrajno previdno. V Križah pa je iz nasprotnne smeri pripeljal neki avtomobil, ki je sekal ovinek, zato je moral Hrnčič ostro zaviti h kraju, pri tem pa je zadel ob robnik; avtomobil je začelo zanašati, vrglo ga je s ceste v bližnjo hišo, od tam pa ga je odbilo v levo in v sneg. Sopotnik je pri tem dobil po obrazu več ran, avtomobil pa je bil razbit.

Senat temeljnega sodišča v Kranju je ocenil, da je Hrnčič glede na poledenelo vozišče, ki ni bilo posuto, vozil prehitro, za volan je sedel vinjen in mislil, da še lahko varno pelje. Sodišče se je odločilo za denarno kazen; Hrnčič se je zdaj iz Tržiča, kjer je delal kot zidar, preselil v domači kraj in dela kot poklicni voznik tovornjaka. Glede na to, da je njegov sopotnik dobil v nesreči lažje rane, ki niso pustile nobenih posledic, se je sodišče odločilo za takšno omiljeno kazen. Ker pa je bil Hrnčič lani pri sodniku za prekrške že kaznovan zaradi vožnje pod vplivom alkohola, pa kljub temu znova ni sedel trezen za volan in tako zakrivil tudi nesrečo, se je sodišče odločilo še za varnostni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila B kategorije za 5 mesecev.

Utrujen zadremal — trije mrtvi

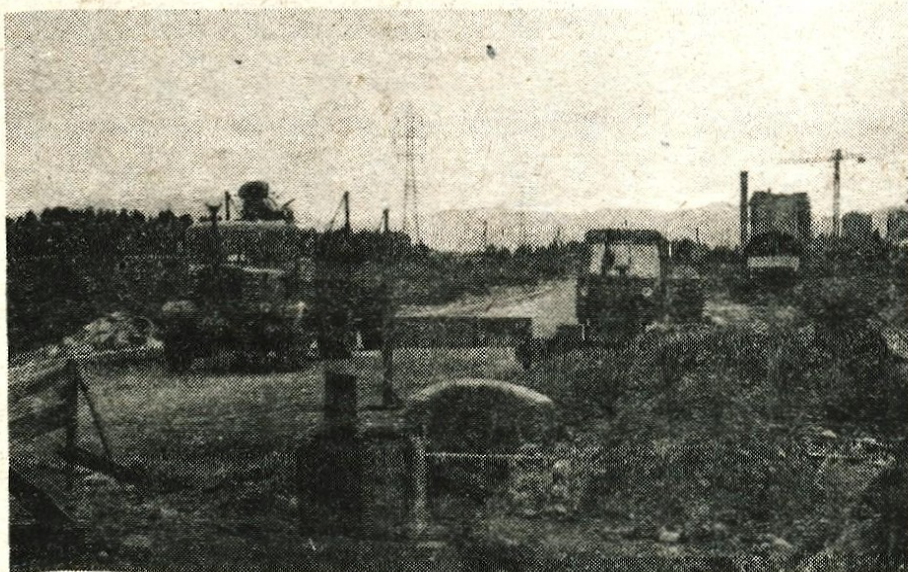
Zahodnonemški voznik je po šestih urah za volanom za hip zadremal in se znašel na levi, tako da je trčil v drug avto — V trčenju sta se avtomobila vnela, v nesreči pa so umrli trije potniki

Senat temeljnega sodišča v Kranju je zahodnonemškega voznika Dietra Bunjesa, starega 33 let, zaradi hude prometne nesreče, v kateri so trije umrli, obsodilo na dve leti zapora.

Nesreča se je pripetila letos poleti, 30. julija nekaj pred 4. uro zjutraj na magistralni cesti med Naklim in Podtaborom. Voznik Bunjes se je z družino vračal z morja in je od Zadra do Kranja vozil že šest ur brez prestanka razen kratkega počitka za kavo na avto cesti med Postojno in Ljubljano. Utrujeni voznik je proti jutru verjetno za hip zadremal za volanom in zavil v levo, prav tedaj pa je iz nasprotnne smeri pripeljal voznik Slobodan Ignjatović, časasno prijavljen v Kranjski gori. V hudem trčenju sta se oba avtomobila vžgala in zgorela. Medtem ko so iz ford taunusa zahodnonemškega vozila lahko rešili sicer ranjene, a žive tri otroke in ženo, rešil se je tudi

voznik, pa so v drugem avtomobilu umrli voznik Ignjatović, Anton Novak, star 29 let, z začasnim bivališčem v Kranjski gori, ter Slavko Dominik, star 29 let, iz Kranjske gore.

Dieter Bunjes je sicer na obravnavi obžaloval to hudo nesrečo, vendar je menil, da ni dovolj dokazov za to, da se je nesreča res pripetila na njegovi levi polovici ceste. Spominja se le, da je nenadoma zagledal pred seboj luči drugega avtomobila in trčenju se ni dalo več izogniti. Tak zagovor sodišča ni prepričal in je spoznalo voznika za krivega. Obsodilo ga je na dve leti zapora, pri tem pa upoštevalo vrsto olajševalnih okoliščin, od obžalovanja pa do tega, da mora preživljati tri majhne otroke in ženo. Na pravnomočnost sodbe bo obsojeni Dieter Bunjes počakal v priporu.

Kranj — Do konca tega tedna je rok za dokončanje odseka ceste, ki povezuje naselje Planina z regionalno cesto Kranj—Brnik. Z dograditvijo novega mostu čez Savo se je namreč promet čez Planino močno povečal, verjetno pa bo še večji, ko bodo zgrajeni še preostali deli cestne povezave proti Jezerskemu. — Foto: L. M.

NAJNOVEJŠA MODA

alpina

ZA MLADE

ŠKORNJI – GLEŽNARJI
ROBIN HOOD

izdelani iz pravih naravnih in sodobnih materialov v različnih barvah

pohištvo '81 bled

Razstava in prodaja:
Najnovejših programov pohištva
**FESTIVALNA DVORANA
BLED**

10.—19. OKTOBRA 1981

Odprto vsak dan od 10.—18. ure
tudi v nedeljo

murka

lesnina

KRANJ – PRIMSKOVO

Obvestilo
našim cenjenim potrošnikom:

- do 31. oktobra 1981 sprejemamo naročila za modularni opečni zidak 6/1
- ponovno vam lahko ponudimo klasični hrastov parket in ladijski pod

CENTRAL
Gostinsko in trgovsko podjetje

TOZD

„Vina Kranj“

Vam v času sejma opreme nudi:
UGODEN NAKUP OZIMNICE

dostop do prodajnega mesta z avtomobilom

in **DEGUSTACIJO** slovenskih vin ter **UNION GRAND** piva

Vabimo vas in se priporočamo!

Na podlagi odredbe
Izvršnega sveta
SKUPŠČINE OBČINE RADOVLJICA

POZIVAMO

lastnike bivalnih prikolic in šotorov (z zmogljivostjo za štiri osebe in več), ki imajo stalno ali začasno bivališče na območju občine Radovljica in lastnike bivalnih prikolic, ki nimajo stalnega bivališča na območju občine Radovljica, pač pa imajo v tej občini stalno ali začasno locirane svoje prikolicice,

da od 15. oktobra do 15. novembra 1981

prijavijo zgoraj navedena sredstva Sekretariatu za ljudsko obrambo v Radovljici, soba št. 28.

Podatke lahko sporočite osebno, pisмено ali preko telefona št.: 74-071, int. 12.

Vsebovati morajo:

- tip prikolicice ali šotor,
- zmogljivost (število oseb),
- leto izdelave,
- kraj in točno lokacijo, kjer se to sredstvo nahaja

INDUSTRIJA GRADBENEGA
MATERIALA

GRADNJA ŽALEC

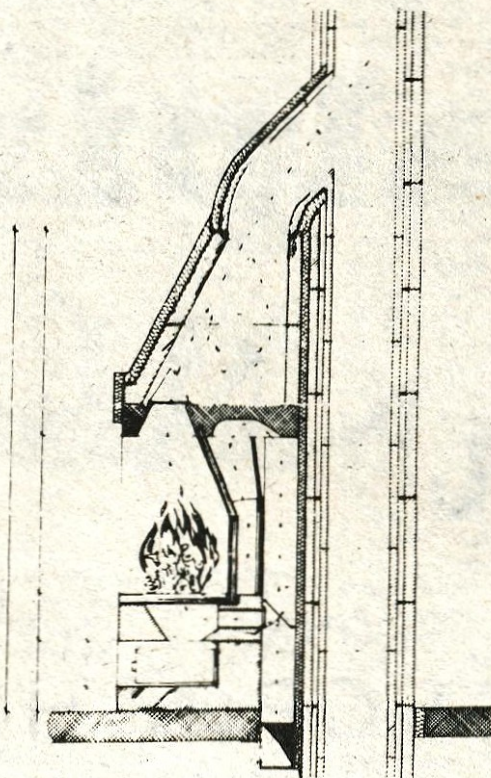
**schiedel
odprti kamin
ANTIKA**

Schiedel odprti kamin tip ANTIKA je nov izdelek na našem tržišču.

Moderna centralna kurjava nam ogreba prostore z vso tehnično popolnostjo, ki je odprti kamin ne more nadomestiti, kljub temu pa je odprti kamin s svojo tisočletno tradicijo pri nas vedno bolj iskan. Čar odprtega kamina je bil vedno v njegovem zunanjem izgledu. Stari oblikovalci so videli svojo glavno nalogo v tem, da so zunanost kamina oblikovali s tako umetniško dovršenostjo, da je dajala kaminu osrednje mesto v urejenem družinskem okolju. Suhoparna tehnična popolnost pri sodobnih gradnjah stanovanj se bolj podziga na se zelje po estetskem okolju. Odprti kamin omogoča s svojo široko paleto oblik in materialov doživljanje lepote odprtega ognja, kar pri centralni kurjavi najbolj pogrešamo. Dopolnjevanje centralne kurjave z odprtim kaminom nam pomaga ustvariti tako atmosfero in udobje, ki si ga želimo primerno vremenu in času.

Tehnični podatki

TIP	II	III
Prostornina prostora v m ³	do 90	do 120
Velikost ognjišča v cm ²	70/50	90/70
Profil dimnika v cm H-4,5 m	20	25
Profil dimnika v cm 3 m-H-4,5 m	25	30
Dovod svežega zraka v cm ²	240	360
Odprtina na oblogi kamina za dovod zraka v prostor na bočnih straneh cm ²	120	180
Teža kamina v kg	420	630

Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
UPRAVA ŽALEC
telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
telex: 33533 YU - SIGRAD
PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIČNE INFORMACIJE
Latkova vas pri Preboldu
telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

Obrtnik

Škofja Loka
Blaževa 3

razpisuje prosta dela in naloge
2 BLAGAJNIKOV

Pogoji:

- nepopolna srednja šola, zaželjene delovne izkušnje,
- enomesečno poskusno delo

Delo se združuje za določen čas enega leta.

Pismene prijave pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov DO Obrtnik, Škofja Loka, Blaževa 3.

Kemična čistilnica in pralnica

Bistca

Škofja Loka

razpisuje prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE
za nedoločen čas

Pogoji za opravljanje del oziroma nalog so:

- srednja izobrazba ekonomske smeri,
- 3 leta prakse pri opravljanju enakih ali podobnih del oziroma nalog,
- organizacijske - vodstvene sposobnosti,
- moralno-politična neoporečnost.

Prošnje pošljite na naslov Kemična čistilnica in pralnica Bistca, Škofja Loka, Spodnji trg 12, za Komisijo za delovna razmerja. Rok prijave je 20 dni. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh.

ZVEZA
TELESNOKULTURNIH
ORGANIZACIJ OBČINE
KRANJ

Odbor za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

ČIŠČENJE
v športni dvorani
na Planini

Pogoji:

- osnovnošolska izobrazba
- poskusno delo 3 mesece

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Prevzem dela in nalog tako ali po dogovoru.

Razpis velja do zasedbe

AVTO MOTO DRUŠTVO
ŽIROVNICA

bo prodajalo na javni licitaciji v petek, 16. oktobra 1981 popoldne ob 17. uri v garaži AMD TVD Partizan v Žirovnici

RABLJEN OSEBNI
AVTO ZASTAVA 750
letnik 1976, KR 914-61

Izklicna cena 25.000 din

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, o. o.
TOZD Zdravstveni dom Kranj

komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. KURJAČA - UPRAVLJALCA VISOKOTLAČNIH KOTLOV
2. AVTOMEHANIKA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1.: izpit za kurjača - upravljalca visokotlačnih kotlov
pod 2.: poklicna šola za avtomehanika

Delo se združuje za določen čas, pod točko 1. za dobo 8 mesecev, pod točko 2. pa za dobo 6 mesecev. Poskusno delo traja 2 meseca.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, o. o., Kranj, Gosposvetska 10, kadrovska služba.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

RUDNIK URANA ŽIROVSKI VRH
v ustanavljanju
64224 Gorenja vas - Todraž

Komisija za delovna razmerja objavlja oglas za sklenitev delovnega razmerja delavcev za nedoločen čas s polnim delovnim časom in vabi k sodelovanju

1. KV RUDARJE - KOPAČE - VOZNIKE LHD nakladalcev 13 delavcev
- za opravljanje del podgrajevanja jamskih prostorov, vrtanja vrtin in nakladanja z LHD nakladalnikom
2. KV RUDARJA - MINERJA 2 delavca
- za opravljanje del vrtanja vrtin in miniranja

Pogoji:

- pod 1. - KV rudar - kopač - voznik LHD nakladalca,
- vozniški izpit B kategorije, zaželjeno tudi C,
- do 5 let delovnih izkušenj,
- uspešno opravljen zdravniški pregled,
- jamsko in triizmensko delo,
- starost nad 21 let
- pod 2. - KV rudar - miner,
- izpit za minerja v rudnikih,
- vozniški izpit B kategorije, zaželjeno tudi C,
- do 5 let delovnih izkušenj,
- uspešno opravljen zdravniški pregled,
- jamsko in triizmensko delo,
- starost nad 21 let

Objavljena dela se opravljajo v rudniku v Žirovskem vrhu. Možna takojšnja zaposlitev oziroma po dogovoru. Komisija bo obravnavala samo popolne vloge, t.j. z dokazili o izpolnjevanju pogojev.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 15 dni po objavi oglasa na gornji naslov. O izbiri bodo obveščeni v roku 30 dni po opravljeni izbiri.

BRIVSKO FRIZERSKO
PODJETJE
Kranj, Maistrov trg 12
DS-DO razpisuje prosta
dela in naloge

RAČUNOVODJE DO

Pogoji:

- poleg zakonitih in splošnih pogojev mora kandidat imeti še srednjo šolo - ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj v računovodstvu

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Brivsko frizersko podjetje Kranj, Maistrov trg 12, s pripisom »za razpis«.

DELAVSKA UNIVERZA
ŠKOFJA LOKA

VPIŠUJE V 5., 6., 7.
IN 8. RAZRED
OSNOVNE ŠOLE
ZA ODRASLE

Prijave zbiramo do 20. oktobra 1981.

Prijavite se lahko osebno ali pismeno na naslov: Delavska univerza Škofja Loka - Šolski center Boris Zihel ali po tel. 60-888 vsak dan dopoldne, popoldne pa v ponedeljek, sredo in petek. Pričetek predavanj bo 23. oktobra 1981.

inštalacije
ŠKOFJA LOKA

Po sklepu komisije za delovna razmerja objavljamo prosta dela in naloge

3 MONTERJEV PREZRAČEVALNIH NAPRAV

- Pogoji: - KV ali PU monter klimatizacijskih naprav,
- od 1 do 4 let delovnih izkušenj ali
- KV stavbni klepar,
- od 2 do 4 let delovnih izkušenj,
- sposobnost za delo na višini

Poskusno delo za razpisana dela in naloge traja 2 meseca. Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev in kratkim opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov Inštalacije Škofja Loka, Kidričeva 55.

Rok za zbiranje prijav velja do zasedbe del in nalog. O izboru bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po prijavi.

UPRAVNI ORGANI IN STROKOVNE
SLUŽBE OBČINE KRANJ

razpisujejo prosta dela in naloge

1. 2 DAVČNIH INŠPEKTORJEV v upravi družbenih prihodkov

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba ekonomske ali upravne smeri,
- dve leti delovnih izkušenj,
- trimesečno poskusno delo

2. VIŠJEGA TEHNIKA I. za kataster komunalnih naprav v geodetski upravi

Pogoj:

- višja strokovna izobrazba geodetske smeri,
- dve leti delovnih izkušenj,
- trimesečno poskusno delo

Za vsa razpisana dela in naloge bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Od kandidatov pričakujemo moralno-politično neoporečnost in pravičen odnos do samoupravljanja.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Občina Kranj, splošne službe, Kranj, Trg revolucije 1, najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa.

MALI OGLASI

telefon 23-341

PRODAM

Prodano eno leto stare KOKOŠI nesnice ali za v skrinjo. Šenčur, Mlakarjeva 13, tel. 41-114 9678

Očičen KOKOŠJI GNOJ, naložen v vreče, dobite vsako soboto dopoldan v vasi pri Goricah 9678

Prodano nekaj LESA za ostrežje (kajenje), 36 VOGALNIKOV in 1 tona CEMENTA Gosar, Šutna 7, Žabnica 9679

Prodano več PRAŠICEV, primernih za vsa težkih od 20 do 100 kg. Stanonik, Loka 9680

Poceni prodam STREŠNO OPEKO 37x20, Preddvor 30 9681

Ugodno prodam 2 KAVČA. Ogled prodam Markovič, C. na Belo 4, Kranj 9682

Prodano nove ROLETE za roletnimi mehanizmi, izdelke jelovice. Pšenična pot 16 9683

Prodano 3 tone CEMENTA. Sp. Bitnje 22, Žabnica 9684

Prodano BIKCA simentalca, starega 2 meseca. Šenčur, Pipanova 24 9685

Prodano 3 kub. m smrekovih DESK, debeline 2 cm. Pretnar Franc, Zirovnica 9686

Ugodno prodam dva SODA od 130 do 150 litrov. Šenčur, Stružnikova 21 9687

Prodano 4 mesece breje TELICO črno pasme. Radič, Dobro polje 1, Brezje 9688

Prodano športni VOZICEK. Telefon 9689

Prodano v dopoldanskem času fotomatski FOTOAPARAT minolta s priborom, ugodno prodam. Gostišar, Radovljica, Cankarjeva 31/c 9690

Prodano KAMERO nicon braun, 8. mm. Informacije po tel. 22-0625 od 14.30 do 20. uri 9691

Prodano 10 prh bukovich DRV. Sp. 171 9692

Prodano rdeč GLISER, posebne izdelave, ugodno prodam. Telefon 064-28-071 9693

Prodano PEC za centralno kurjavo, 1000 k. cal. in električni GORILEC, poceni prodam. Telefon 064-28-071 9694

Prodano OSILICO za pleme ali zakol in kolesarskega OVNA. Loka 13, Tržič 9695

Prodano OVCE. Ogled od 15. do 18. ure. Praproče 7 pri Ljubnem. Podnart 9696

BARVNI TELEVIZOR gorenje 602. ekran 56 cm, še originalno zapakiran, prodam za 36.000 din. Naslov v oglašnem oddelku. 9917

KUPIM

Kupim novo ali rabljeno ŠKOLJKO, lahko samo prvi del, ali blatnike z masko od Z-101. Telefon 064-83-442 9691

Kupim ŠIVALNI STROJ, »KREDENCO« in GARDEROBNE OMARE. A. Sfiligoj, Crtomirova 8, Bled 9692

MESALEC za beton in rabljen gradbeni LES, kupim. Gostiša, Radovljica, Cankarjeva 31/c 9693

Kupim betonski MESALEC. Škerjanc, Koroška 20, Kranj 9694

Kupim večjo ali manjšo količino STREŠNE OPEKE kinkinda, model 272. Telefon 61-897 9695

VOZILA

Prodano ZASTAVO, 101 prevoženo 25000 kilometrov. Leban, Moša Pijade 17 Kranj 9696

Prodano FIAT 850 special, letnik 1971. Barle, C. JLA 6, Kranj, nebotičnik 9697

Prodano karamboliran, nevozen AMI 8, celega ali po delih in nove rezervne dele zanj. Ogled vsak popoldan. Bled, Koritno 67 9698

Prodano AMI 8 break, letnik 1971, registriran. Informacije po tel. 064-41-040 popoldan 9699

Prodano ZASTAVO 750. Vse informacije po tel. 47-169 vsak dan od 14. do 16. ure 9694

Ugodno prodam ZASTAVO 101, letnik 1976, registrirano do maja 1982. Informacije po tel. 064-27-500 9695

Prodano dobro ohranjeno ZASTAVO 101, letnik december 1975. Informacije po tel. 26-441 po 18. uri 9696

Nujno prodam BMW 1602, oranžne barve, prva registracija 1977, ali menjam za manjši avto. Češnjica 7, Železniki 9697

Prodano avto 125-PZ, letnik 1975. Informacije vsak delavnik dopoldan po tel. 24-941 9698

Prodano R-4, letnik 1975 In 10 prh bukovich DRV ter več ROŽ - TRAJNIC. Informacije po tel. 40-590 zvečer 9699

Prodano ZASTAVO 750, letnik 1973, registrirano do septembra 1982. Gračner Drago, Cankarjeva 27, Radovljica 9900

AUSTIN 1300, celega ali po delih poceni prodam. Šumrada, Kidričeva 28, Kranj, tel. 28-319 9901

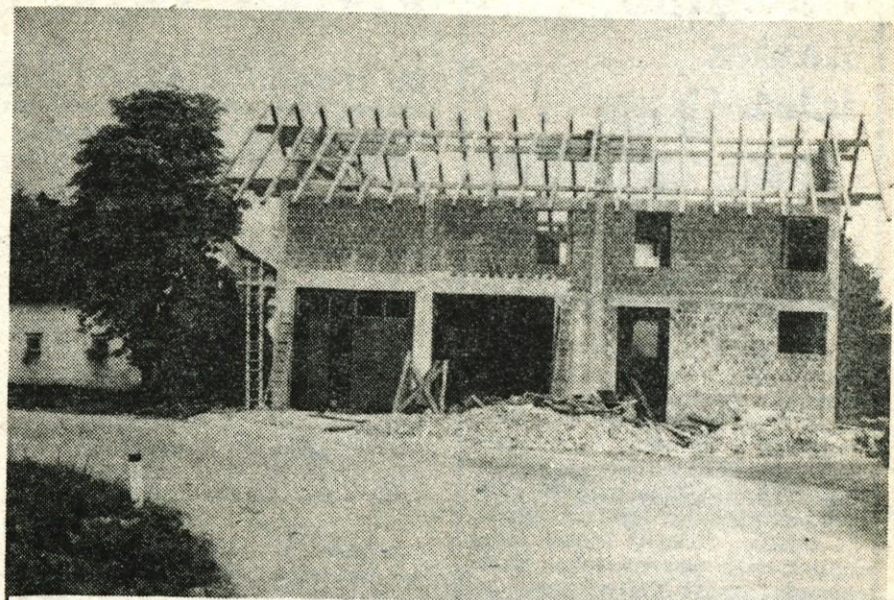
Nova številka Kinologa

Ljubljana - Pred kratkim je izšla peta številka glasila Kinološke zveze Slovenije »Kinolog«, ki izhaja vsaka dva meseca.

Glasilo tudi tokrat prinaša obilo informacij, ki zanimajo ljubitelje psov. Podrobneje se posveča minuli mednarodni razstavi psov vseh pasem, ki je bila avgusta v Ljubljani. Obeležila je tudi pomembne športne in kinološke dogodke na Slovenskem, obsega natančne podatke o mednarodnih tekmah, najpomembnejši pa so strokovni sestavki s področja vzreje in vzgoje, program zdravstvene zaščite psov, sestavek o boju proti steklini in podobno. Vsaka številka se loteva tudi predstavitve znanih pasem, v tokratni je nekaj strani posvečenih kodru. Poseben prispevek se loteva domače avtohtone pasme, kraskega ovčarja, ki dolgo ni bila priznana kot samostojna.

Revija prinaša tudi številne fotografije, na naslovnici je tokrat ovčarček yorkshire terrier.

D. Ž.

Na mesta, kjer je do nedavna stal še stari, že močno dotrajani gasilski dom, zdaj gasilci Spodnjega Brnika gradijo novega. Gradnja, ki so jo financirali v glavnem z izkupičkom znanih brniških tombol, hitro napreduje. Dom nameravajo dograditi prihodnje leto, hkrati z otvoritvijo pa bodo slovesno praznovali tudi trideseto obletnico obstoja gasilskega društva, ki sicer mineva že letos. - Foto: D. Žlebir

MARIJA PRIMC

Cesta na Klanec 3 Kranj (v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.

Se priporočam!

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ, n. sol. o. TOZD Gosdno gradbeništvo, transport in mehanizacija Kranj, n. sol. o. Kranj, Staneta Žagarja 53

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

- VODENJE GRADBENIŠTVA
- KOVAŠKA IN VARILSKA DELA
- STRUGARSKA DELA

POGOJI:

pod 1.: visoka izobrazba gozdarske ali gradbene smeri in 3 leta delovnih izkušenj; višja izobrazba gozdarske ali gradbene smeri in 4 leta delovnih izkušenj.

pod 2.: poklicna šola kovaške ali varilske smeri in 6 mesecev delovnih izkušenj.

pod 3.: poklicna šola za strugarje in 6 mesecev delovnih izkušenj.

Za dela in naloge pod 1. je predvideno poskusno delo tri mesece, pod 2. in 3. po 7 dni.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev za opravljanje objavljenih prostih del in nalog sprejemamo 7 dni po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega in skrbnega moža, ata, starega ata, brata in strica

MAKSA FILIPIČA

borca za severno mejo

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so nam izrazili sožalje, podarili vence in cvetje ter nam stali ob strani v teh težkih dneh. Prav lepa hvala dobrim sosedom, Dr. Berniku, pevcem, gospodu župniku, praporščakoma ter govornikoma za poslovilne besede ter vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Vsem še enkrat lepa hvala!

Žalujoči: žena Marija, hčere Pavla, Milka, Berta, Dora, Maksa, sinova Milan in Vili z družinami ter ostalo sorodstvo

STANOVANJA

Nujno iščem SOBO ali manjše STANOVANJE v Kranju. Šifra: Kranjska gora 9922

Nujno iščem SOBO za določen ali nedoločen čas. Sem zaposlena. Sporočite po tel. 064-21-648 od 17. do 19. ure 9657

V novembru oddam novo dvosobno, neopremljeno STANOVANJE. Šifra: 4.000 din 9907

Starejše manjše STANOVANJE, kupim na območju Gorenjske, plačam v gotovini. Šifra: Gotovina 9908

Kupim manjše dvosobno STANOVANJE s centralno kurjavo v Kranju ali okolici. Ponudbe pod: Gotovina - kredit 9909

V skladu z določilom 8. člena Zakona o prometu z nepremičninami Ur. list SRS 19/76 in sklepa delavskega sveta Tovarne klobukov »Šesir« p.o., Škofja Loka z dne 23. 4. 1981 ter sklepa poslovnega odbora z dne 11. 9. 1981

razglaš

Komisija za izvedbo javne dražbe **TOVARNA KLOBUKOV**

Šesir p.o., Škofja Loka

JAVNI NATEČAJ za prodajo objekta STANOVANJSKA HIŠA, ŠKOFJA LOKA, Spodnji trg 2 in KOLESARNICA (celotna), Spodnji trg

- opis objekta: enonadstropni stanovanjski objekt, kamnite konstrukcije z obokanim in lesenim tramovnim stropom v izmeri 298 kv. m s pripadajočim zemljiščem skupaj 320 kv. m in kolesarnica, katere konstrukcija je opečno obodno zidovje v izmeri 185 kv. m s pripadajočim zemljiščem
- izklicna cena: 1.000.000. - (milijon dinarjev)
- način plačila: ob podpisu pogodbe varščina v višini 10% od izklicne cene mora biti položena ob ponudbi pred dražitvijo na rač. št. 51510-601-10857
- davek od prometa nepremičnin plača kupec
- čas javne dražbe je določen za dan 29. 10. 1981 ob 8. uri v prostorih Tovarne klobukov »Šesir« Škofja Loka (sejna soba Trata).

Ponudbe za javni natečaj je nasloviti na komisijo za javno dražbo Tovarne klobukov »Šesir« Škofja Loka s pripisom za JAVNI NATEČAJ, v roku 15 dni po objavi oglasa. Ponudbe bo komisija odprla in javno pregledala ob 8. uri v sejni sobi dne 29. 10. 1981. Ponudniki lahko prisostvujejo odpiranju ponudb.

S prenosom lastninske pravice na objektu se prenese tudi pravica uporabe na zemljišču iz prve alineje tega oglasa. Stroške v zvezi s prenosom lastninske pravice plača tisti, ki pridobi lastninsko pravico.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

JANEZA ŠIBERLETA

z Zg. Jezerskega št. 93

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje in vence ter tako množično spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala krajevni organizaciji ZZB NOV, govorniku za poslovilne besede, pevcem in g. župniku za pogrebni obred

VSI NJEGOVI

Zg. Jezersko, 12. oktobra 1981

ZAPOSLOTITVE

Absolvent INŠTRUIRA matematiko, fiziko in računalništvo. Telefon: Kranj, 27-598.

Opravljam STROJEPISNA DELA. Naslov v oglašnem oddelku. 9910

PRIVATNIKI POZOR! Sprejemam honorarno delo na dom. Sodja Martin, Mencingerjeva 28, Bohinjska Bistrica 9911

OBVESTILA

Združenje šoferjev in avtomehanikov Tržič bo priredilo večerno šolo za poklic VOZNIKA MOTORNIH VOZIL, v drugi polovici oktobra. Predavanje bo 4 krat tedensko ob delavnikih od 17. do 20. ure ob nedeljah od 8. do 11. ure.

Starost najmanj 17 let, osemetka in zdravstveno sposoben voziti motorna vozila C, E ali D kategorije. Tisti, ki že imajo C, E kategorijo, si bodo pridobili poklic voznika in lahko polagali izpit za D kategorijo, če imajo že skupaj B in C kategorijo 3 leta. Vse informacije daje in prijave sprejema do 20. oktobra tajnik: J. Gorican, Ročevnica 35, Tržič 9912

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA JELARJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem za izraze sožalja in darovano cvetje. Posebna zahvala dr. Bavdku za dolgoletno zdravljenje, zdravstvenemu osebju bolnišnice Golnik, sosedom za vsestransko pomoč, pevskemu zboru Triglav Duplje, ZB Duplje, ZVVI Naklo, Zavononošem in g. župniku za pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Zadruga, 7. oktobra 1981

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi moža

JOŽETA ARHA

se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem, znancem, nekdanjim sodelavcem, krajevni skupnosti Vodovodni stolp, ZB, pevcem, govornikom, inštitutu Golnik, provincialni patru Polikarpu za lepo opravljen obred, vsem sostanovalcem, še posebno pa Poldki Savinek za neizmerno pomoč v najtežjih trenutkih ter drugim, ki ste ga spremili na zadnji poti in mu darovali cvetje. Prisrčna hvala vsem posrednikom, ki so izrazili sožalje in nudili svojo pomoč.

Žalujoča žena Francka

Kranj, 13. oktobra 1981

Obvestilo našim izletnikom!

Kdo gre z nami v soboto, 17. oktobra, smo že objavili. Kje in kako bomo potovali? Zjutraj ob 7. uri bomo krenili z avtobusom izpred hotela Creina v Kranju (ne zamudite!). Skozi Mengoš, Domžale in čez Trojane nas bo kratkočasi turistični voditelj. Seveda bo dovolj časa tudi za pogovor o našem časopisu, pa za šale in še kaj. V Zagorju se bomo razdelili v desetine in si ogledali zasavke premogovnike, jama Katredoh, jama Trboviše, v Hrastrniku pa jami Hrastrnik in Ojstro. Skupaj bomo nato nadaljevali pot ob toku Save navzdol skozi Židani most in Radeče. V Krakem se bomo za kratek sanjali ogled ustavili pred jedrsko elektrarno. Čez delovnjak se bomo zapeljali h Krki do Kostanjevice in dalje skozi Sentjerneje do Otočca. Vmes bodo ogledi, dogovorili pa smo se tudi s kuharji, da nam ne poidejo moči. Z nami bodo predstavniki gostinške in trgovske organizacije Central, ki nam bodo zagotovo povedali, kaj zanimivega o njihovi dejavnosti in njihovem delu.

Vračali se bomo mimo Novoga mesta in Višnje gore tako, da bomo od osme ure zvečer spet v Kranju. Pripravili smo izlet ki bo, tako smo vsaj šeleli, zadovoljil naše nagrajence - bralce časopisa Glas.

Zorenje s knjigo

Ob 17-letnici Prešernove bralne značke so podelili priznanja začetnikom teh prizadevanj na Gorenjskem - Pogovor o vlogi mentorjev in novih metodah spodbujanja ljubezni do dobre knjige - Cenejši nakup knjig, nov način nagrajevanja značkarjev

Kranj - Na osnovni šoli dr. Franca Prešeren so se pretekli teden zbrali mentorji Prešernove bralne značke, da bi obeležili njeno 17-letnico in se oddolžili njenim začetnikom. Poleg mentorjev so se srečanja udeležili tudi predstavniki Zveze prijateljev mladine, zavoda za šolstvo, predsednik bralne značke Slovenije, profesor Jože Zupan, članica republiške komisije za bralno značko, pisateljica Berta Golob in predstavnik založbe Mladinska knjiga, profesor Ivan Bizjak.

Prisotni so se posvetovali o vzgojnem vplivu knjige na celoviti razvoj mlade osebnosti in hkrati ocenili vlogo bralne značke kot motiva, ki vodi k branju dobre knjige. Mladinski pisatelj France Bevk je nekoč dejal, da se ne boji za prihodnost otrok, ki radi berejo knjige, saj s tem na milejši način podoživljajo življenje in ob vrednotah, ki jih da knjiga, zorijo v polne osebnosti. Bralna značka, simbol za doseg tega cilja, je v nepolnih dveh desetletjih na Gorenjskem dosegla svoj namen. Številne mlade bralce je za stalno pridobila knjigi, hkrati pa je oživila tudi kulturno izročilo domačih ustvarjalcev, katerih dela bolj živo odzvanjajo v zavesti bralcev.

Ljubezen do knjige pri nas pogosto hromi založniška politika, ki nam onemogoča nakup sorazmerno

dragih knjig. Le štirje izvodi knjig na prebivalca so davčina naše narodne majhnosti! Kako bi vsaj med mladimi, ki resnično nimajo zadosti materialnih sredstev za nakup, olajšali pot do knjige, so se letos spomnili založniki pri Mladinski knjigi. Vsi tekmovalci za bralno značko naj bi v dar dobili tudi bon za 500 dinarjev, ki bi jim omogočal nakup skoraj stotih knjig, zaobseženih v posebnem katalogu, s popustom. Darilni bon naj bi pripadal tudi mentorjem. Ta sistem, ki ga letos še poskusno uvajajo na 36 šolah na Slovenskem, je ob izdaji prvega kataloga naletel na različen odziv. Počakali bodo še na rezultate preostalih dveh katalogov in na mnenja pedagogov, preden bodo ta način do cela ustoličili.

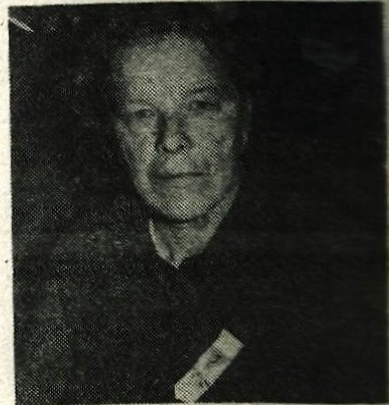
Otrok ne začneja spontano brati, so menili pedagogi na petkovem posvetu, pač pa v tem razvoju potrebuje nekoga, ki ga usmerja. Delo učiteljev slovenskega jezika, ki se že dolga leta ukvarjajo z vzgojo mladih bralcev, je bilo doslej kar nekako v senci. Prav zato so se pretekli teden v Kranju s priznanji spomnili prizadevnih mentorjev, organizatorjev Prešernove bralne značke, ki so pripomogli k dvigu bralske kulture na Gorenjskem. V Kranju sta začetnika tega gibanja Vincenc Žnidar in Ivo Zrimšek, v Škofiji Loki Martina Sedej in v Trzinu Jožica Koder in Edo Roblek.

D. Zlebir

GLASOVA ANKETA

Bojevali so svoj boj

Lani so se nekdanji dachauski interniranci zbrali prvič po osvoboditvi v Dobrni. In takrat je tudi prvič po vojni zapel dachauski slovenski pevski zbor pod vodstvom Valentina Hartmana. Letos so srečanje pripravili Gorenjci. Veliko jih je v soboto prišlo v Radovljico s cele Gorenjske in precej tudi od drugod. Toliko trpljenja, toliko smrti, ki so ji iz dneva v dan gledali v oči in brezmočni čakali, kdaj bo pobralo tudi nje. Redki so bili lepi trenutki. Kadar so se skozi bodoče žice prikrdle vesti o uspehih partizanov doma, zaveznikov na frontah, ali pa kadar so zapeli Foltejevi fantje. Pesem, ob kateri so na novo zaživel, ki jim je dala novega poleta, moči in volje, da prežive, novo upanje, da ni več daleč dan... Niso se po vojni mogli hvaliti z borbo, z upori, vendar so veliko prispevali k zmagi nad sovražnikom. Toda izbojevali so tudi svojo zmago. Preživeli so! Ni jih mogel Hitlerjev nacizem uničiti, čeprav je storil vse, da bi jih zbrisal z zemlje.

Cecilija Terlikar s Srednjimi Dobravami pri Kropi: »5. decembra 1941 so nas pobrali iz naših domov. Od naše hiše smo šli šest: očeta, mater in štiri otroke. Najprej so nas vlekli v škofovo zavode v Sentvid, potem v Geričane, od tu pa spomladi 1942 v taborišče Burg Wernfels pri Nürnbergu, kjer smo ostali do osvoboditve. Lepo srečanje z danes tukaj, le škoda, da preostalih tovarišev in tovarišic ne znam. Enkrat bi se v življenju rada srečala s tistimi, s katerimi smo bili skupaj v našem taborišču.«

Janko Azman, Nomenj pri Bohinjski Bistrici: »Od doma so me vzeli kot aktivista, po bohinjski vstaji, januarja 1942. Mesec dni sem bil zaprt v Begunjah, od tu so nas pa 82 transportirali v Dachau. To je bila tista prva večja skupina zapornikov iz kranjskogorske doline, Jesenic in Bohinja. Skoraj do konca sem bil potem v Dachau, le kakšne tri mesece pred koncem sem bil premeščen na področje med Dachauom in Münchnom, da smo čistili minska polja. Zelo presenečen sem bil, ko sem dobil vabilo na tole srečanje. Prvič po vojni smo Dachauski spet skupaj. Tako se počutimo, kot bi nas vsa leta po vojni nekam nazaj tiščali. Skoraj bi rekel, da je bilo to sramotno do nas. Razkropili smo se na vse strani. Prav bi bilo, da bi se našli vsako leto, da se med sabo spet spoznamo, da sploh vemo kje je kdo. Kaj veš, mogoče nas bo družba še kdaj potrebovala. Mi, ki se med seboj poznamo še iz vojne ven, vemo, komu lahko zaupamo.«

Ladislav Krmec, Britof pri Kranju: »Vzeli so me doma v Predvorju že maja 1941. Zaprtem sem bil najprej v Begunjah, potem na gestapu v Celovcu, spet v Begunjah in nato v Dachau. Letošnje srečanje je nekaj izrednega. Lani v Dobrni smo se bolj otipavali, tu pa bolj spoznali. To leto nas ni deset spreminilo, le zredčilo. Lani smo je v zboru pelo še 24, letos pa še 20. Prav je, da se tudi taboriščniki srečujemo. Po vojni mi je bilo najhuje, ko so nas »logorščaki« nekako zaničevali. Nismo nismo bili toliko vredni kot boji. Pa so se oni lahko vsaj borili. Tako si pa živel v stalni negotovosti. Zvečer, ko si se ulegel, ne vedel, če boš zjutraj še vstal. Želim si le to, da bi se vsi tisti, ki smo preživeli strahote taborišč, srečali vsako leto.«

D. Dolenc

Prihodnje leto invalidske delavnice?

Kranj - Ni naključje, da so v zadnjem obdobju kar trije pomembni organi v kranjski občini razpravljali o socialni varnosti invalidnih oseb. Najprej so o problematiki spregovorili na seji izvršnega sveta, nato na seji predsedstva občinske konference socialistične zveze in nazadnje še na seji občinske skupščine.

Podatki v občini in tudi na Gorenjskem kažejo, da število invalidov iz leta v leto narašča. Vsako leto namreč zabeležijo okrog 300 novih delovnih invalidov, kar je precej več (10,9 odstotka) od povprečne stopnje rasti zaposlovanja, ki znaša 1,2 odstotka. V vseh razpravah so pri oceni stanja opozorili, da v številnih delovnih organizacijah oziroma temeljnih organizacijah kažejo premalo razumevanja za zaposlovanje invalidov. Zato so predlagali, naj bi v prihodnje organizacije združenega dela tovrstno problematiko obvezno opredelile v letnih načrtih.

Glede boljšega reševanja socialnih vprašanj so povsod omenjali nekatere dodatne možnosti. Tako bi bilo treba preučiti delo na domu, ustrezne strokovne zaposlitve na Gorenjskem in poenotiti delo različnih komisij, ki se ukvarjajo s tovrstno problematiko.

Najpomembnejše pa je nedvomno stališče, da je v občini treba čimprej pripraviti vse potrebno za ustanovitev invalidskih delavnic. Tovrstne

Cirkus Corona v Kranju

V Kranju gostuje od 15. do 19. oktobra cirkus Corona. Cirkus bo tokrat postavljen na Hujah pri šoli za blagovni promet. Poleg običajnega programa imajo živalski vrt. Živalski vrt bo odprt vsak dan od 10. do 16. ure. V tem času je vstop prost. Na predstavah, ki bodo ob 17. in 19. uri, pa imajo brezplačen vstop vsi osnovnošolski rojeni v času gostovanja cirkusa.

Pri blagajni dobite brezplačno vstopnico, če se izkažete s pionirsko, mladinsko ali kako drugo izkaznico. V njej pa mora biti vidno, da ste rojeni od 15. do 19. oktobra.

delavnice na primer v Sloveniji in drugih republikah niso nobena posebnost in povsod se ob pravičnem pristopu in programu pohvalijo z njimi. Izvršni svet, predsedstvo občinske konference SZDL in na zadnje še občinska skupščina so sklenili, da je zato treba v Kranju do konca februarja prihodnjega leta pripraviti vse potrebno za ustanovitev takšnih delavnic.

Na seji predsedstva občinske konference SZDL so še posebej opozorili na varstvo invalidov kmetov. Na področju socialne varnosti invalidov nasploh bi bilo treba spodbujati različne inovacijske dejavnosti.

A. Z.

Sejem stanovanjske opreme

Kranj - Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem Kranj bo v petek, 16. oktobra, v Savskem logu v Kranju odprl letošnji 14. sejem stanovanjske opreme. Zanimanje za sejem med razstavljalci je veliko in lahko pričakujemo bogato izbiro blaga in izdelkov za opremo stanovanj. Sejem bo odprt do 23. oktobra.

Nagrade inovatorjem

Kranj - Pretekli četrtek so v Kranju že tretjič podelili priznanja inovator leta občine Kranj. Dobilo jih je deset kranjskih delavcev, ki jih je za nagrado predlagala komisija za inovacije pri skupščini občinske raziskovalne skupnosti Kranj.

Priznanje I. stopnje je bilo podeljeno Mitroslavu Marcu iz Iskre za razvoj elektronskega telefonskega aparata ETA z nizkoohmskim vhodom, Igorju Orlu iz Iskre za galvanizirani elektronski rele, dupleksni analizator in detektor ter korektor dekadnih impulzov in prenapetostno zaščito ter Borutu Ahaciču, prav tako iz Iskre, za konstrukcijo avtomata za navijanje in izolacijo kompenzacijskega jedra v trofaznem števcu in za sodelovanje pri skupinski inovaciji pri konstruiranju avtomatske naprave za izdelavo elektromagnetskih jeder.

Priznanje II. stopnje za skupno konstrukcijo avtomatskega stroja za izdelavo elektromagnetskih jeder so dobili Iskrčani Janez Grohar, Jože Omejc in Janez Benedik, ter Anton Anšič, tudi iz Iskre, za izdelavo posebnega orodja, ki je pri rezanju navojev omogočilo prehod z ročne na avtomatsko obdelavo in za izdelavo avtomatskega stroja za žaganje razpor pri vijakih in maticah posebnih oblik.

Priznanja III. stopnje so pa dobili Jože Košir iz Iskre za novo kon-

strukcijo orodja za montažo stikalnega stavka in novo obliko zatiča ter za sodelovanje pri izboljšavi orodja za izdelavo letev H-oblike, namenjenih za telefonske centrale, Franc Cegnar iz Iskre za poenostavitev obstoječe izvedbe računalniškega kabineta, za spremembo montaže korektorjev na zadnji plošči računalnikov 1600 in 3200 in za preureditev okvirja za spajkanje matrik na spajkalnem stroju ZEVA, ter Jože Mohor iz Save za postopek izdelave masticiranega kaučuka za selotejp za tovarno Aero Celje.

Prav vse inovacije in spremembe omogočajo prihranek na času, materialu, zamenjujejo drag uvožen material z domačim, zmanjšujejo uvoz, povečujejo ali omogočajo izvoz in podobno.

V kranjski občini ocenjujejo, da je bilo lani v delovnih kolektivih danih približno 160 koristnih predlogov, predloženih je bilo 180 tehničnih izboljšav in prijavljenih 9 patentov. Te številke so sicer spodbudne, toda še vedno premajhne. Inovacijska dejavnost bi morala postati množična in zajeti tudi druga področja, ne le industrijo, je v svojem uvodnem referatu poudarila sekretarka občinskega sindikalnega sveta Kranj, Jožica Puhar. Vsekakor pa bi morala najti pot tudi v šole, kjer se mladi človek pripravlja za delo.

D. Dolenc

Kranjski inovatorji Janez Grohar, Jože Omejc in Janez Benedik iz Iskre prejeli priznanje II. stopnje za skupno konstrukcijo avtomatskega stroja za izdelavo elektromagnetskih jeder. Foto: M. Ajdovec

INTERNATIONAL CIRCUS

* CORONA *

v Kranju, ob Blagovnem šolskem centru na Župančičevi ulici v naselju Huje od 15. 10. do 19. 10. 1981 predstave ob 17. in 19. uri

VSTOPNICE DOBITE NA BLAGAJNI CIRKUSA NON-STOP.

